

non negetur ad oculos pertinere. Unde hic
ipse dñs. **I**fer inquit digitū tuum. & vide ma-
nus meas. **Q**uid aliud agit quā tange & uide.

Nec tamen oculos ille habebat indigito; Ergo
siue Inuendo. siue etiā tangendo. quia uidisti
me inquit credidisti; Quāuis dici possit ita non
ausū fuisse discipulū tangere. cū se offerret
ille tangendū. **N**on enī scriptū est. & teti-
git thomas. sed uidit; **A**spiciendo tantū. siue
etiā tangendo uiderit & crediderit; **I**llud quod
sequitur. **M**agis genciū fidē predicat. atque cō-
mendat. **B**eati qui non uiderunt. & crediderūt.

Preteriti tēporis usus est uerbis. tāquā ille qui
quod erat futurū. In sua nouerat predestina-
tione iā factū; **S**ed iam sermo iste prolixita-
te cohibendus est. donabit dñs ut de his que res-
tant alias disputemus; **DOM̄. IN OCTABAS PAS-**

ICHE. **L**ECTIO SĒI EVVANGĒI SĒDM̄ IOHANNĒ
In illo. **T**homas unus ex duodecī qui dicitur di-
dimus. non erat cū eis quando uenit ih̄c. Dixe-
runt ergo alii discipuli. Vidimus dñm. & reliq̄.

ITĒ OMELIA EIVSDĒ LEC̄ BEATI GREGORII.
PAPE

25
Prima lectionis huius euuangelicę questio animum
pulsat. quomodo post resurrectionē corpus domi
nicū uerū fuit. quod clausis ianuis ad discipulos
ingredi potuit; **S**ed sciendū nobis est quod diuina
operatio si ratione comprehenditur. non est ad
mirabilis. nec fides habet meritū. cui humana
ratio prebet experimentū. **S**ed hec ipsa redē
ptoris nrī opera que ex se met ipsis comprehen
di nequaquā possunt. ex alia eius operatione
pensanda sunt. ut rebus mirabilibus fidē pre
beant facta mirabiliora; **I**llud em̄ corpus dñi
intrauit ad discipulos ianuis clausis. Quod uideli
cet ad humanos oculos per natiuitatē suā clau
so exiit utero uirginis. Quid ergo mirū si clau
sis ianuis post resurrectionē suā in eternū iam
uicturus intrauit. qui mortuus ueniens non
aperto utero uirginis exiit. **S**ed quia ad illud
corpus quod uideri poterat fides incuenciū dubi
tabat. Ostendit eis protinus manus & latus; **P**alpan
dā carnē prebuit. quā clausis ianuis introduxit;
Qua in re duo mira & iuxta humanā rationē sibi
ualde contraria ostendit. **D**ū post resurrectionē

corpus suū & incorruptibile. & tamen palpabile de-
monstrauit. Nam & corrūpi necesse est quod palpa-
tur. & palpari non potest quod non corrūpit. Sed
muro modo atq; In estimabili redēptor noster & incor-
ruptibile post resurrectionē & palpabile corpus exhibu-
it. ut monstrando incorruptibile mutaret adpremiū.
prebendo palpabile formaret adfidē. Et incorrupti-
bile se ergo & palpabile demonstrauit. ut profecto esse
post resurrectionē ostenderat corpus suū. & eiusde
nature. & alterius gte; Dicit eis; Pax uobis; Sicut
misit me pater & ego mitto uos. Sicut pater filiū misit.
qui hunc pro redēptione generis humani incarna-
ri constituit; Quē uidelicet immundo uenire ad pas-
sionē uoluit. sed tamen amat filiū quē ad pas-
sionē misit; Electos uero aptos dñs non ad mundi
gaudia. sed sicut ipse missus est ad passionē immundū
mittit; Quia ergo & filius amatur a patre. & tamen
ad passionē mittitur. Ita & discipuli amantur a dño.
qui tamen ad passionē mittuntur immundo; Itaq;
dicit; Sicut misit me pater. & ego mitto uos;
Id est ea caritate uos diligo. cū inter scandala per-
secutorū mitto. quia me caritate pater diligit.

26

quē uenire ad tolerandas passionēs fecit; Quāuis mit-
ti etiā iuxta naturā diuinitatis possit intellegi; **E**-
tē ipso a patre filius mitti dicitur. quo a patre genera-
tur; **N**ā quōq; sem̄ sp̄m qui cū sit coequalis patri & filio.
non tamen incarnatus est. isdem se filius mittere pro-
hibet dicens; **C**ū uenerit paraclitus quē ego mitto
uobis a patre; **S**i enī mitti solūmodo incarnari de-
beret intellegi. sēs proculdubio sp̄s nullomodo dice-
retur mitti. qui nequaquā incarnatus est; **S**ed eius
missio ipsa processio est. qua de patre procedit & fi-
lio; **S**icut itaque sp̄s mitti dicitur quia procedit.
ita & filius mitti non incongrue mitti dicitur
quia generatur; **H**oc cū dixisset. in sufflauit & di-
xit eis; **A**ccipite sp̄m sem̄; **Q**uerendū nobis est quid
est quod sp̄m sem̄ dñs noster. & semel dedit inter-
ra consistens. & semel celo presidens; **N**eque enī
alio in loco datus. sp̄s sēs aperte monstratur.
nisi cū per insufflationē percipitur. & post mo-
dū cū de celo ueniens | linguis uariis demonstra-
tur; **C**ur ergo prius in terra discipulis datur.
post modū de celo mittitur. nisi quod duo
sunt precepta caritatis. **D**ilectio uidelicet di-

& dilectio proximi; **I**n terra datur sp̄s ut diliga-
tur proximus. **I**n celo datus sp̄s ut diligatur
d̄s; **S**icut ergo est una caritas & duo pre-
cepta. Ita est unus sp̄s & duo data; **P**rius a
consuetudine d̄no in terra post modū e celo.
quia in proximi amore discitur. qualiter
perueniri debeat ad amorē d̄i; **V**nde is-
dē iohannes dicit. **Q**ui non diligit fr̄em
suū quē uidet. d̄m quē non uidet quomo-
do potest diligere. & ante quidē discipu-
lorū mentibus isdē sp̄s ^{sc̄i} in erat ad fidem
sed tamen manifesta datione non nisi
post resurrectionē datus est; **V**nde scrip-
tū est; **N**ondū em̄ erat sp̄s datus. quia nondū
erat **is̄c** glorificatus; **U**nde etiā per moysen
dicitur; **S**uxerunt mel de petra. & oleū de
firma petra; **N**eque enī quicquā tale iuxta
hystoriā legitur. si tota testamenti ueteris
series recensatur. nusquā de petra mel. nusquā
oleū ille populus suxit; **S**ed quia iuxta pauli
uocē petra erat xp̄c. m̄. et de petra
suxerunt. quia eiusdē redēptoris nr̄i facta

& miracula uiderunt; **O**leū uero de firma
 petra sūxerunt. qui effusione scī spī post re-
 surrectionē eius ungui meruerunt; **Q**uasi
 ergo infirma petra mel dedit. quando ad
 huc mortalis dñs miraculorū suorū dulcedi-
 nē discipulis ostendit; **S**ed firma petra ole-
 um fudit. quia post resurrectionē suā factus
 iam impassibilis. per afflationē spī donum
 scē unccionis emanauit; **D**e hoc oleo per
 prophetā dicit; **C**onputrescet iugū afa-
 cie olei; **S**ub iugo quippe tenebamur de-
 monice dominationis. sed uncti sumus oleo
 spī scī; **E**t quia nos grā libertatis unxit. demo-
 nice dominationis iugū putruit. **P**aulo attestan-
 te qui ait; **U**bi spī dñi. ibi libertas; **S**ciendū
 uero est. quod hi qui prius spm scm habuerunt.
 ut & ipsi innocenter uiuerent. & predicatione
 quibusdā prodesse. **I**dcirco hunc post resur-
 rectionē dñi patienter acceperunt. **U**t prodes-
 se non pauci sed pluribus possent; **V**nde & in
 hac ipsa datione spī dicitur; **Q**uorū remiseri-
 tis inquit peccata remittuntur eis. & quo.

si r̄u retinueritis retenta sunt. **L**ibet intueri
illi discipuli ad tanta onera humilitatis uocati
ad quantum culmen glorie sint perducti;
Ecce non solum de semet ipsis securi fiunt. sed
etiam aliene obligationis potestatem relaxati
onis accipiunt; Principatum super in iudicis
sorcuntur. ut uice di quibusdam peccata reti
neant. quibusdam relaxent; **S**ic sic eos ad
decebat erigi. quantum pro do consenserunt hu
miliari; **E**cce qui districtum di iudicium metuit
animarum iudices fiunt. & alios danant uel libe
rant. qui semet ipsos damnari metuebant. Horum
profecto nunc in ecclesia epi locum tenent. **S**oluen
di ac ligandi auctoritatem suscipiunt. qui gradum
regiminis sorcuntur; **G**randis honor. sed gra
ue pondus istius est honoris; **D**urum quippe est.
ut qui nescit tenere moderamina uitae suae.
iudex uitae fiat aliene; **E**t plerumque contingit
ut hunc iudicium locum teneat. cui ad locum uita mi
nime concordat. **A**c sepe agitur. ut uel dam
net in meritos. uel alios ipse ligatos soluat;
Sepe in soluendis ac ligandis subditis suis uolun

tatis motus. non autē causarū merita sequitur.

Vnde fit ut ipsa alligandi & soluendi potestate se pri
 uet. qui hanc pro suis uoluntatibus. & non pro
 subiectorū moribus exercet. **S**epe fit ut erga
 quēlibet proximū odio uel grā moueatur pastor.
Iudicare autē digne de subiectis nequeunt. qui in
 subditorū causis sua uel odia uel grām sequunt.
Vnde recte per prophetā dicitur. **M**ortificabant
 animas que non moriuntur. & uiuificabant ani
 mas que non uiuunt. **N**on morientē quippe
 mortificat. qui iustū dāpnat. **E**t non uicuriū
 uiuificare nititur. qui reum supplicio absolue
 re conatur. **C**ause ergo pensande sunt. & tunc
 ligandi atq; soluendi potestas exerenda. **V**iden
 dū que culpa aut que sit penitencia. secuta
 post culpā. **U**t quos omps dñs per conpunctio
 nis grām uisitat. illos pastoris sententia absol
 uat. **T**unc enī uera est absolutio presidentis.
 cū interni arbitriū sequitur iudicis. **Q**uod
 bene quidem qua triduanam mortui resurre
 ctio ^{illa} significat. que uidelicet demonstrat
 quia prius mortuū dñs uocauit & uiuificauit

dicens: **L**azare. ueni foras; & post modū is qui uiuens
egressus fuerat a discipulis est solutus. sicut scrip-
tū est. **C**uique egressus esset qui fuerat ligatus
Institis. tunc dixit discipulis; **S**oluite eū & since
abire. **E**cce illū discipuli iā uiuentē soluunt
que magister resuscitauerat mortuū. **S**i enim
discipuli lazarū mortuū soluerent. foetore
magis ostenderent quā uirtute; **E**x qua consi-
deratione intuentū est. quod illos nos debe-
mus per pastorale auctoritate ^{et m...} soluere. quos
auctore nrm cognoscimus per suscitante grām
uiuificare. **Q**ue nimirū uiuificatio ante ope-
rationē rectitudinis. In ipsa iā cognoscitur con-
fessione peccati; **U**nde & huic ipso mortuo la-
zaro nequaquā dicitur reuiuiscere. sed ueni
foras; **O**mīs quippe peccator dū culpā suā
Intra conscienciā abscondit. Intra sus latet.
In suis penetrabilibus occultatur; **S**ed mortu-
us uenit foras. cū peccator suas nequicias spon-
te confitetur. **L**azaro ergo dicitur ueni foras;
Ac si apertō cuilibet mortuo in culpa diceret;
Cur reatū tuū Intra conscienciā abscondis.

foras iam p confessionē egredere . quia apud te inte
nus p negationē lateſ; ueniat itaq; foras mortuus
id est culpā ſuā confiteatur peccator .

Venientē uero foras ſoluant diſcipuli . ut paſtores ecclē ei poenā debeant amouere quā meruit . qui non erubuit confiteri quod fecit . **N**ec de ſolutionis ordine breuiter dixerim . ut ſub magno modera mine paſtores ecclē uel ſoluere . ſtudeant uel ligare .

Sed utrū iuſte an in iuſte obliget paſtor . paſtoris ſentencia ^{tamen} gregi timenda eſt ne uſ qui ſub eſt . & cū in iuſte forſitan ligatur . ipſā obligationis ſue ſentenciā ex alia culpa mereat

Paſtor ergo uel abſoluere indiſcretē timeat uel ligare . ſi autē qui ſub manu paſtoris eſt ligari timeat uel in iuſte . **N**ec paſtoris ſui iudiciū temere reprehendat . nec & ſi in iuſte **L**igatus eſt ex ipſa tūm de diſprehenſionis ſuperbia culpa que non erat . **H**ec breuiter per exceſſū diximus . ad expoſitionis ordinē redeamus .

Thomas ſatū unus ex duodeci qui dicitur didimus . non erat cū eis quando uenit ihſ . **I**ſte unus diſcipulus deſuit . uenerſus quod geſtū eſt audiuit .

audita credere renuit. Venit iterum dominus &
non credenti discipulo latus palpandum pre-
buit. manus ostendit. & ostensa suorum cic-
atrice uulnerum infidelitatis illius uulnus sa-
nauit. **Q**uid fratres karissimi. quid inter hec animad-
uertitis. nunquid casu gestum creditis. ut electus
discipulus tunc de esset. Post autem ueniens
audiret. audiens dubitaret. dubitans palpa-
ret. palpans crederet. non ob casum sed diui-
na dispensatione gestum est. **E**git namque
deus miro modo diuina clemencia. ut discipulus
dubitans. dum in magistro suo uulnera palpa-
ret carnis. In nobis uulnera sanaret infide-
litatis. **P**lus enim nobis chome infidelitas ad
fidem. quam fides credendencium discipulorum
profuit. **Q**uia dum ille ad fidem palpando re-
ducitur. nostra mens omni dubitatione post-
posita in fide solidatur. **S**ic quippe dis-
cipulum post resurrectionem suam dubitare per-
misit. nec tamen in dubitatione deseruit.
Sicut ante natiuitatem suam habere maria spon-
sum uoluit. qui tamen ad eius nuptias non uenit.

30

Nam ita factus est discipulus dubitans & palpans
testis uere resurrectionis. sicut sponsus matri
fuerat custos integerrime uirginitatis. Palpauit
autē. & exclamauit. **D**ñs meus. & dñs meus. Dicit
ei **ih̄c**. **Q**uia uidisti me credidisti. Cum paulus a
postolus dicat. **E**st autē fides sperandarū substan
cia rerū. argumentū non apparentū. **P**rofecto
liquet quia fides illarū rerū argumentū est que
apparere non possunt. **Q**ue & enī apparent. iam fidē
non habent sed agnitionē. **D**ū ergo uidit tho
mas. dū palpauit. cur ei dicitur. quia uidisti
me credidisti. sed aliud uidit. aliud credidit.

A mortali quippe homine. diuinitas uideri non po
tuit. **h**ominē igitur uidit. & dñm confessus est di
cens. **D**ñs meus. & dñs meus. **V**idendo ergo cre
didit. quia considerando uerū hominē hunc
dñm quē uidere non poterat exclamauit.

Lætificat ualde quod dīsequitur. **B**eati qui non
uiderunt & crediderunt. **I**n qua nimirū sen
tencia. nos specialiter signati sumus. qui eū
quē carne non uidimus. mente retinemus.

Nos signati sumus. sed si fidē nrām operibus se
sequimur.

Ille & em̄ uere credit. qui exercet operando quod
credit. Quo contra ^{de} his qui fidē nomine tenus reti-
nent. paulus dicit. Confitentur se nosse dñm. fac-
tus autē negant. **N**unc iacobus ait. Fides sine ope-
ribus mortua est. **N**unc ad beatū iob de antiquo
hoste generis humani dñs dicit. **A**bsorbebit flu-
uuium & non mirabitur. & habet fiducia quod
influat iordanis in os eius. **Q**uis est em̄ per flu-
uuium designatus. nisi humani generis fluxus.
quod uidelicet genus ab ortu ad finē defluit.
& quasi aque more usque ad cōpetentē termi-
nū ex carnis liquore percurrit. **Q**uid uero per
iordanem. nisi baptizatorū forma signatur.
quia in iordane flumine. ipse auctor redēptio-
nis nr̄e baptizari dignatus est. **R**ecte iordanis
nomine eorū multitudo exprimitur. qui in tra-
sacramentū baptismatis tenentur. **A**ntiquus
ergo hostis humani generis fluiuū absorbit.
quia a mundi origine usque ad redēptoris ad-
uentū. uix paucis electis euadentibus in uentrē
sue malicie genus humanū traxit. **D**e quo re-
cte dicitur. **A**bsorbebit fluiuū & non mirabitur.

31
quia pro magno non habet. cū infideles rapit. Sed
graue est ualde quod subditur. Et habet fiducia
quod influat iordanis in os eius. Quia post quam
infideles quosque in mundi origine rapuit ad
huc se posse suscipere etiam fideles presumit.
Nam ore pestifere per suasionis eos cotidie deuo
rant. In quibus a confessione fidei reproba uita
discordat. Hoc ergo fr̄i km̄i tota intentione
per timescite. hoc apud uos sollicita mente cogi
tate. Ecce paschalia sollempnia agimus. sed ita
uiuendū nobis est. ut per uenire ad eterna
festa mereamur. Transeunt cuncta. que tē
poraliter festiua celebrantur. Curate qui his
sollemnitatibus interestis. ne ab aeterna sollem
nitate separemini. Quid prodest inter esse festis
hominū. si de esse contingat festis angelorū. umbra
uenture sollemnitatis est sollemnitas presens. Idcirco
hanc annue agimus. ut ad illā que non est annua sed
continua perducamur. Cū hec statuto tempore gerit.
ad illius desiderium memoria nr̄a refrigatur. Frequen
tatione ergo gaudii tēporalis ad eterna gaudia mens
incalescat & ferueat. ut ex ueritate leticie per fru
atur. in patria. quod de umbra gaudii meditatur in uia.

Vitā igitur uram fratres mores q; componite. Is
qui mortis resurrexit ex morte. quā districtus
In iudicio ueniat pre uideat. **C**erte In die tre-
mendi examinis sui. cū angelis cum archangelis. cū
thronis & dominationibus. cū principatibus & potes-
tatibus apparebit. celis ac terris ardentibus. cunc-
tis uidelicet elementis In sui obsequi terrore
comotis. **H**unc ergo tanti pauoris iudicē ante
oculos ponite. **N**on hunc cū uenerit non timidi sed
securi uideatis. **V**imendus ergo est ne timeatur

Terror eius nos ad usum bonę operationis exerceat
Metuis illius. a prauitate uitā nrām conpescat.
Mihi fr̄s credite. quia tanto tunc erimus securi
de eius presentia. quanto nunc esse saginimus
suspecti de culpa. **C**erte si aliquis ^{ur̄m} cum
suo aduersaria causā dicaturus In medio iudicio
die crastino esset exhibendus. totā fortasse no-
ctem In somnē duceret. quid sibi dici posset.
quod obiectionibus responderet. secū sollicita
& estuante mente uersaret. **N**e me
Inueniret asperū ^{uehementē} metueret. ne apud me ap-
paret. noxius formidaret. **I**t quis ego.
aut quid ego. nimirū non longe post futurus.

post hominē uermis. ac que post uermē puluis.

Si ergo tanta cura pertimescitur. iudiciū pulueris. qua intentione cogitandū est. qua formidine prouidendū. tante iudiciū maiestatis. sed quia sunt nonnulli qui de resurrectione carnis incerti sunt.

Et tunc rectius docemus. si etiam cordiū urōrū questionibus occultis occurrimus. pauca nobis de ipsa resurrectionis fide loquenda sunt.

Multi & enī sicut & nos aliquando fuimus. dum carnē in putredinē ossa que in puluerē redigi per sepulchra conspiciunt reparari expuluerē carnē & ossa diffidunt.

Sic que apud se quasi ratiocinantes dicunt. Quando expuluerē homo reducitur. quando agitur ut cinis ametur. quibus breuiter respondemus. quia longe minus est dō. reparare quod fuit. quā creasse quod non fuit.

Aut quid mirū si hominē expuluerē fecit. qui simul omā ex nihilo creauit. mirabilius nāq; est celū ac terrā ex nullis existentibus condidisse. quā ipsū hominē ex terra reparare.

Sed cinis attenditur & incarnē redire posse desperatur. & diuine operationis uirtus comprehendī quasi ex ratione

queritur. Qui scilicet hec idcirco in suis cogitatio-
nibus dicunt. quia eis cotidiana di' miracula ex as-
siduate uiluerunt. Nam ecce in uno grano par-
uissimi seminis latet tota que nascitura est arbo-
ris moles. **C**onstituamus ergo ante oculos cuius
libet arboris mirā magnitudinē. **C**ogitemus
unde oriendo coepit. que ad tantā molē cres-
cendo per uenit. Inuenimus procul dubio eius
originē paruissimū semen. **C**onsideremus nunc
ubi in illo paruo grano seminis latet fortitu-
do ligni. asperitas corticis saporis odorisque
magnitudo. ubertas fructuū. uiriditas foliorū.
Concretatū namq; seminis granū non est uali-
dū. **U**nde ergo processit ligni duricia. non est
asperū. unde asperitas corticis erupit. non est
saporū. unde sapor infructibus. olfactu nil
redolet. unde odor infructibus. **F**lagrat
nil in se uiride ostendit; unde foliorū uiri-
ditas exiit. **C**uncta ergo in semine simul
latent. que tamen non simul ex semine pro-
deunt. **E**x semine quippe. producitur ra-
dix. **E**x radice prodit uirgultū. ex uirgul-
tu. ortur fructus. Infructu etiā producitur

semen. Addamus ergo quia & semen latet
 In semine. Quid igitur mirū. si ossa. nervos.
 carne. capillosq; reducat expulvere. qui lignū
 fructus. folia. In magna mole arboris ex par
 uo cottidie semine restaurat. cū ergo dubi
 tans animus. de resurrectionis potencia ratio
 nem querit earū rerū ei questiones inferen
 de. sunt. que & incessanter fiunt. & tamen
 ratione comprehendi nequaquā possunt.

¶ Et dū non ualet exuisione rei penetrare.
 quod conspiciat. de promissione diuine po
 tēte credat quod audit. Illa ergo frī uobiscū
 Kmī promissa cogitate. queque cū tēpore
 transeunt. uelut iam dimissa despiciat. Ad huius
 resurrectionis glām quam in se ueritas ostendit
 tota Intentione festinate. terrena desideria
 que ab auctore separant fugite. Quia tanto
 altius ad conspectū dī omnipotentis pertingi
 tis. quanto mediatorē dī & hominū singulari
 ter amatis. Qui uiuit & regnat cū patre
 In unitate spī scī dī per omā sc̄ta sc̄torū am̄.

LECTIO SC̄I EUUAN
 GELII SECUNDUM IOHANNEM

In illo dixit ih̄s discipulis suis. Hoc est preceptū
meū ut diligatis inuicē sicut dilexi uos. & reliq̄
Cum cuncta sacra eloquia dominicis plena sint
preceptis. quid est quod de dilectione quasi
de singulari mandato dñi dicit. Hoc est prece
ptū meū ut diligatis inuicē. nisi quia omē
mandatū de sola dilectione est. & om̄a unū
preceptū sunt. quia quicquid preceptur. In so
la caritate solidatur. Ut enī multi arborū
rami ex una radice procedunt. sic multe uir
tutes ex multa caritate generantur. Nec
habet aliquid uiriditatis ramus boni operis.
si non manet in radice caritatis. Precepta ergo
dominica & multa sunt & unū. Multa per di
uersitatē operis. unū in radice dilectionis. Qua
liter autē ista dilectio si tenenda ipse insinuat.
qui in plerisque scripturę suę sententiis. & a
micos iubet diligere in se & inimicos diligere propter
se. Ille enī ueraciter caritatē habet. qui & ami
cū diligit in dō. & inimicū diligit propt̄ dñi.
Nam sunt non nulli qui diligunt proximos. sed
per affectū cognationis & carnis. Quibus ta
men in hac dilectione sacra eloquia non con

tradunt. Sed aliud est quod sponte impendi-
tur nature. aliud quod preceptis domini
cis ex caritate debetur oboediencia. Nimi-
rū & proximū diligunt. & tamen illa sublimia
dilectionis proemia non adsecuntur. quia
amorem suū non spiritalem sed carnalem impen-
dunt. Proinde cū dñs diceret. Hoc est man-
datū meū ut diligatis inuicē proximos ad-
didit. Sicut dilexi uos. Ac si aperte dicat
Ad hoc amate. ad quod amari uos. Qua in re
frī hñi sollerter intuentū est. quod anti-
quus hostis dū mentē nrām ad rerū tēpo-
raliū delectationē trahit. Infirmiore con-
tra nos proximū excitat. qui ea ipsa quæ
diligimus auferte moliat. Nec curat anti-
quus hostis hec faciens ut terrena tollat.
sed ut caritatē feriat in nobis. Nā in odium
repente exardescimus. & dū foris inuicti
esse cupimus. Intus grauiter ferimur. Dū par-
ua foris defendimus. Intus amittimus maxima.
Quia dū rē diligimus tēporale. uerā amitti-
mus dilectionē. Omis quippe qui nrā tollit.

Inimicus est. Sed si odio habere coeperimus
Inimicū. intus est quod perdimus. Cū ergo
aliquid exterius a proximo patimur. contra oc-
cultū raptorē internus uigilemus. Qui nū quā
melius uincitur. nisi cū raptor exterior amat.
¶ Na quippe & sūma ^{est} probatio caritatis. si & ipse
diligatur qui aduersatur. Hinc est quod ipsa
ueritas & crucis patibulū sustinet. & tamen
ipsis suis persecutoribus affectū dilectionis in-
pendit dicens. pater ignosce illis. non enī
sciunt qui faciunt. Quid ergo mirū si inimi-
cos diligant discipuli dū uiuunt. quando &
tunc inimicos diligit magister cū occiditur.
Cuius dilectionis sūmā exprimit. cū subiungit.
Maiorē hac dilectionē nemo habet. ut animā suā
ponat quis amicis suis. Mori etiā dñs pro inimi-
cis uenerat. & tamen posturū se animā pro a-
micis dicebat. Ut profecto nobis ostenderet. quia
cū diligendo, lucrū facere de inimicis possumus.
etiam ipsi amici sunt qui persequuntur. Sed ecce
nos usque ad mortē nemo persequitur. Unde
ergo probare possumus. an diligimus amicos.

sed est quod in pace scē ecclē fieri debeat. Unde
 clarescat. si persecutionis tēpore mori pro dile
 ctione ualeamus. **C**erte idē iohannes dicit. Qui
 habuerit substantiā mundi. & uiderit fratrem
 suū necesse habere & clauerit uiscera sua ab
 eo. quomodo caritas dī manet in eo. Hinc
 etiā iohannes baptista ait. **Q**ui habet duas
 tunicas. det non habenti. **Q**ui ergo tran
 quillitatis tēpore non dat. pro dō tunicam
 suā. quādo in persecutione daturus est ani
 mā suā. **V**irtus ergo caritatis ut inuicta
 sit in perturbatione. nutriatur per miseri
 cordiā in tranquillitate. **Q**uatenus omnipotenti
 dō primū discat sua impendere. & postmodū se.

Sequitur. **V**os amici mei estis. **Q**uanta est miseri
 cordia conditoris nr̄i. **S**erui digni non fuimus. &
 amici uocamus. **Q**uanta est dignitas hominū esse
 amicos dī. sed audistis gl̄iam dignitatis. audistis
 & labore certaminis. **S**i feceritis que ego preci
 pio uobis. amici mei estis. si ea que precipio fa
 citis. **A**c si aperte dicat. **G**audetis de culmine.
 pensate quibus laboribus peruenitur ad culmen.
Certe dum filii zebedei interueniente

matre quererent. ut unus a dextris & alius a sin-^{di}
istris sedere debuissent. audierunt. Potestis bibe-
re calicē quē ego bibiturus sū. Iam locū celsitu-
dinis querebant. ad uiam illos ueritas reuocat. per
quā ad celsitudinē uenirent. Ac si dicatur. Iam
uos locus delectat celsitudinis. sed prius uia ex-
erceat laboris. Per calicē pertingitur ad ma-
iestatē. Si mens ur̄a appetit quod demulcet.
prius bibite quod dolet. Sic sic per amarū po-
culū confectionis. peruentur ad gaudiū salutis.

Iam non dicā uos seruos. quia seruus nescit quid fa-
ciat dominus eius. Vos autē dixi amicos. quia
om̄a quęcūque audiui a patre meo nota feci
uobis. Que sunt om̄a que audiunt a patre suo.
que nota fieri uoluit seruis suis. ut eos effice-
ret amicos suos. nisi gaudia interne caritatis.
nisi festa illa superne patrie. que nr̄is cotidie
mentibus per aspirationē sui amoris imprimit.
Dū em̄ audita super celestia amamus. amata iā
nouimus. quia amor ipse noticia est. Om̄a ergo
eis nota fecerit. qui a terrenis desideriis immu-
tati amoris summi facibus ardebant. Istos uero
amicos dī aspexerat propheta. cū dicebat.

Mihi autē nimis honorificati sunt amici tui dī
 Amicus enī quasi animi custos uocatur. Quia
 igitur psalmista prospexit electos dī a mundi
 huius amore separatos. custodire in mandatis
 celestibus uoluntatē dī. miratus est amicos dī
 dicens. **M**ihi autē nimis honorificati sunt. Ami
 ci tui dī. **E**t tamquā si ab eo protinus causā ho
 noris tanta nobis insinuari quereremus. ilico
 adiunxit. Nimis confortatus est principatus eorū.
Ecce electi dī carnē domant. spm̄ roborant. de
 monibus Imperant. uirtutibus coruscant. Pre
 sentia despiciunt. aeternā patriā cū uoce mo
 ribus predicant. **E**am etiā moriendo diligunt.
 atq; ad illā per tormenta percingunt. **O**ccidi
 possunt. & flecti nequeunt. Nimis ergo con
 fortatus est principatus eorū. In ista ipsa pas
 sione qua ceciderunt in morte carnis. uideate
 quantū fuerat culmen mentis. **V**nde hoc nisi
 quia confortatus est principatus eorū. **S**ed si
 magni forsitan pauci sunt. subiunxit. **D**imune
 rabo eos & super harenā multiplicabuntur.
Totū mundū fratres aspiciete. **m**artyribus est
 plenus. **I**am pene tot qui uideamus non sumus.

quot ueritatis testes habemus. **D**ō ergo nume-
rabiles nobis super arenā multiplicati sunt.
quia quanti sint a nobis comprehendi non possunt
Sed quisquis ad hanc peruenit dignitatē. ut a-
micus uocetur dī. se se in se conspiciat. **D**ona
autē que per fecit super se. nihil suis meritis
tribuat. ne ad inimicicias erūpat. **U**nde & sub-
ditur. **N**on uos me elegistis. sed ego elegi uos
& posui uos ut eatis & fructū adferatis. & fru-
ctus uester maneat. **P**osui ad grām. **P**lanta-
ui ut eatis uolendo. fructū adferatis operan-
do. **F**atis enī uolendo dixi. quia uelle aliquid
facere mente ire est. **Q**ualē uero fructum
afferre debeant subditur. **E**t fructus uester
maneat. **O**mne quod secundū presens scdm la-
boramus. uix usque ad mortē sufficit. **M**ors
namq; interueniens. fructū nr̄i laboris
abscidit. **Q**uod uero pro æterna uita agit.
etiā post mortē seruatur. **E**t tunc appa-
rere incipit. cū laborū carnaliū fructus
coepert non uideri. **I**bi ergo illa retribu-
tio inchoat. ubi ista terminatur. **Q**uisquis
igitur iam eterna cognouit. apud eius

eius animū tēporales fructus uilescant. Tales
 fructus operemur. qui maneant. Tales fruc
 tus operemur. qui cū mors cuncta interimat.
 ipsi exordium a morte sumant. Nam quod a
 morte incipiat fructus dī. testatur propheta
 qui dicit. Cū dederit dilectis suis somnū. hec
 est hereditas dñi. Omnis qui dormit. in morte.
 perdit hereditatē. Sed cū dederit dilectis suis
 somnū. hec est hereditas dñi. quia electi dī post
 quā peruerint ad mortē. tunc inuenient here
 ditatē. Sequitur. Vt quod cūque petieritis
 patrē in nomine meo det uobis. Ecce hic di
 cit quod cūque petieritis patrē in nomine meo
 det uobis. Rursū alibi per eundē euuange
 listā dicit. Siquid petieritis patrē in nomine
 meo det uobis. Usque modo non petistis quic
 quā in nomine meo. Sic omne quod petimus
 in nomine filii. dat nobis pater. Quid est quod
 paulus ter dñm rogauit & exaudiri non me
 ruit. sed dictū est illi. Sufficit tibi gratia
 mea. Nam uirtus in infirmitate perficitur

Numquid ille tā egregius predicator in filii

non.
nomine petit. quare non accepit quod petit.
quomodo ergo uerū est. quia quicquid petierimus
in nomine filii dat nobis pater. si auferri
a se angelū satane petit ap̄t̄s in nomine
filii. & tamen quod petit non accepit.

Sed quia nomen filii in̄ est. **I**H̄C autē salua
tor uel etiā saluataris dicitur. Ille ergo
in nomine saluatoris petit. qui illud petit
quod ad uerā salutē pertinet. Nā si id quod
non expediat petitur. non in nomine ih̄u peti
tur pater. Vnde & eisdem ap̄t̄s adhuc infirman
tibus dñs dicit. Usque modo non petistis quicquā
in nomine meo. Ac si aperte diceretur. Non
petistis in nomine saluatoris. qui nescitis
querere eternā salutē. Hinc est quod pau
lus non exauditur. Quia si liberaretur a tēp
tatione. ei non proderat ad salutē. Ecce
uidemus fr̄s Km̄i. quanti multi ad sollempni
tatē martyris conuenistis. Genua flecti
tis. pectus tunditis. uoces orationis ac con
fessionis emittitis. faciē lacrimis rigatis.

Sed pensate queso petitiones ur̄as. Vide

288
te si in nomine ihu petitis. Id est si gaudia salutis eter-
ne postulatis. In domo enim ihu ihm non queritis si in
eternitatis templo in portune pro temporalibus oratis

Iccē alius in oratione querit uxore. alius petit uillam

Alius postulat ueste. Alius dari sibi postulat alimentū.

Et quidem cū hec idesunt. ab omnipotenti dō petenda sunt

Sed meminisse continue debemus. quod ex mandato.

eiusdē nr̄i redēptoris accepimus. Querite primū re-

gnū dī & iusticiā eius. & hec om̄a adicientur uo-

bis. **I**t hec utique ab ih̄v petere non est errare.

si tamen non nimie petantur. Sed adhuc quod

est grauius. alius postulat mortē Inimici. **I**unq;

quē gladio non potest. persequitur oratione

It uiuit adhuc qui maledicetur. & tamen is qui ma-

ledict. iam de morte illius reus tenetur. Iubet

autē dī ut diligatur inimicus. & tamen rogatur

dī ut occidat inimicū. Quisquis itaque sic orat.

In ipsis suis precibus contra conditorē pugnat.

Vnde & sub iude specie dicitur. Fiat oratio eius in

peccatū. Oratio quippe in peccato est. illa petere

que prohibet ipse qui petitur. Hinc ueritas dicit.

Cum statis adorandū. remittite siquid habetis in

cordibus ur̄is. Quā uirtutē remissionis apercius

ostendimus. si unū testimoniū testamenti ueteris profe-
ramus. **C**erte cū iudea conditoris sui iusticiā culpā exi-
gentibus offendisset. prophetā suū ab oratione dñi
prohibens dicit. **N**on assumes laudē & orationē pro
eis. **S**i moyses & samuel steterint corā me. non est
anima mea ad populū istū. **Q**uid est quod intermis-
sis relictis que tot patribus soli moyses & samuel ad
mediū deducuntur. quorū mira optinendi uirtus
ostenditur. dū nec ipsi posse intercedere dicuntur.

Ac si aperte dñs dicat. **N**ec illos audio. quos propter
magnū petitionis sue meritū minime contemno.

Quid ergo est quod moyses & samuel ceteris patribus
in postulatione preferuntur. nisi quod duo hi tan-
tummodo in cuncta testamenti ueteris serie etiam
pro inimicis suis leguntur exorasse. **U**nus a populo
lapidibus impetratur. et tamen pro lapidatore suo
dñm deprecabatur. **A**lter ex principatu deicitur.
& tamen petitus ut non exoraret. fatetur dicens.

Ab sit ame hoc peccatū in dño. quo minus cessem ora-
re pro uobis. **S**i moyses & samuel steterint co-
rā me. non est anima mea ad populum istum.

Ac si aperte dicat. **N**ec illos modo pro amicis au-
dio quos magne uirtutis merito orare etiam

39
pro inimicis scio; Virtus ergo uere orationis est. cel-
situdo caritatis. Et tunc quisq; quod recte petit
adipiscitur. cū eius animus in petitione nec Inimi-
ci suscatur odio. Sed plerūq; reluctantē animū
vincimus. etiam cū pro inimicis oramus; Fundit
ōs pro aduersariis precē. sed utinā cor teneat
amore; Nam & orationē sepe Inimicis nr̄is Inpen-
dimus. sed hanc ex preceptione potius fundimus.
quā ex caritate. Nam & uitā inimicorū petimus. &
tamen ne exaudiamur timemus; Sed quia inter-
nus iudex potius mentē quā uerba considerat.
pro inimico nihil postulat quia pro eo ex carita-
te non orat; Sed ecce In nos inimicus grauius
deliquit. dāna intulit. Iuuantes lesit. Amantes
persecutus est. Retinenda hec essent. si remit-
tenda nobis delicta non essent. Aduocatus & enī
noster. precē nobis in causā nr̄a composuit &
ipse eiusdē causę iudex est qui aduocatus. Preci-
aut quā composuit. conditionē inseruit dicens.
Dimitte nobis debita nr̄a sicut et nos dimitti-
mus debitoribus nr̄is. Quia ergo ipse iudex
uenit qui aduocatus extitit. Ipse precē exau-
diuit qui fecit. Aut ergo non facientes dici

mus. dimitte nobis debita nr̄a. sicut & nos dimittimus
debitoribus nr̄is. Et nosmet ipsos hoc dicendo am-
plius ligamus. Aut fortasse hanc conditionē In o-
ratione Intermittimus. & aduocatus noster pre-
cē quā composuit. non recognoscit. at q̄ apud se
protinus dicit. Scio quid monui non est ipsa ora-
tio quā feci. Quid ergo agendū nobis est fr̄s. nisi
ut uere caritatis affectū inpendamus fr̄ibus. nulla
in corde malicia maneat. Consideret om̄s d̄s
erga proximū caritatē nr̄am. ut nr̄is inpendat
iniquitatibus pietatē suā. Mementote quod
monemur. **Dimitte. & dimittemini.** Ecce
et debetur nobis & debemus. **Dimittimus ergo**
quod debetur nobis. ut dimittatur quod debe-
tur nobis. Sed ad hec mens renititur. & uult
implere quod audit. & tamen reluctatur.
Ad martyris tūbā consistimus. qui ad celeste regnū
ex qua morte per uenerit scimus. Nos si pro
xp̄o corpus cōponimus. saltē animū uincamus;
Placatus d̄s isto sacrificio. & probat in iudicio pie-
tatis sue uictoriā pacis nr̄e. Certamen nr̄i cor-
dis aspicit. & qui post uincentes remunerat. nunc
de certantes iuuat. p̄ ihm xp̄m dñm nr̄m.

qui uiuit et regnat dñs in unitate sp̄s sc̄i per
omnia secula seculorum amen.

LEC̄ SC̄I EUVANGELI SC̄DM IOHĀN

In illo. **E**rat quidā regulus. cuius filius in
firmabatur capharnaum. Hic cū audisset quia
ih̄s adueniret audea in galileam. abiit ad eū
et rogabat eū ut descenderet. et sanaret filiū

Lectio sc̄i euuangel̄i quā modo fr̄s audistis.
expositione non indiget. sed ne hanc tacite
preterisse uideamur exhortando potius quā
exponendo in ea aliquid loquamur. Hoc autē
nobis solūmodo de expositione uideo esse re
quirendū. Cur is qui ad salutē petendā uene
rat audiuit. Nisi signa & prodigia uideritis.
Qui enī salutē querebat filio. procul dubio
credebat. Neque enī ab eo querebat salutē. quē
non crederet saluatore. Quare ergo dicitur nisi
signa & prodigia uideritis non creditis. qui ante
credidit quā signa uideret. sed mementote quid
petit. & aperte cognoscitis. quia infide dubita
uit. Poposcit nāq; ut descenderet. et sanaret

filium eius. **C**orporale ergo presenciam dñi que-
rebat. qui per spm̄ nusquam de erat. **M**inus ergo
M in illo credidit. quem non putauit posse salutem
dare. nisi presens esset & corpore. **S**i enim perfe-
cte credidisset. profecto sciret. quia non esset
locus. ubi non esset dñs. **E**x magna ergo parte
diffusus. qui uirtutem non dedit maiestati sed
presencie corporali. **E**t salutem itaq; filio pe-
tit. & tamen infide dubitauit. **Q**uia eum
ad quem uenerat. & potentem credidit. & tamen
moriens filio esse absentem putauit. **S**ed dñs
rogatur ut uadat. quod non desit ubi inuitatur.
indicat solo iussu. salutem reddit. qui uoluntate omnia crea-
uit. **D**icit ei ihc. *vade.*
ut. **Q**ua in re hoc est nobis sollerter intueendum.
quod sicut euangelista alio testante didicimus.
centurio ad dñm uenit dicens. **D**ñe puer meus
iacet in domo paralyticus. & male torquetur.
Qui a ihu protinus respondetur. **E**go ueniam. &
curabo eum. **Q**uid est quod regulus rogat ut ad
eius filium eius filium ueniat. & tamen ire corpora-
liter recusat. **A**d seruū uero centurionis non inui-
tatur. & tamen corporaliter ire pollicetur.

41
Reguli filio per corporalem presenciam non dignatur ad esse. centurionis seruo non dedignatur occurrere. **Q**uid est hoc nisi quod superbia nra retunditur. qui in hominibus non natura qua ad imaginem di facti sunt. sed honores & diuicias ueneramur. **C**umq; pensamus que circa eos sunt. negligimus pensare quod sunt. Redemptor uero nri ut ostenderet quia que alta sunt hominibus. scilicet despicienda sunt. Et que despecta sunt hominibus. scilicet despicienda non sunt. **A**d filium reguli ire noluit. ad seruum uero centurionis ire paratus fuit.

Increpata est ergo superbia nra. que nescit pensare homines. **P**ropter homines. sola ut diximus. que circumstant hominibus pensant. **N**atura non aspiciunt. honorem di in hominibus non cognoscunt. **E**cce ire non uult filius di ad filium reguli. & tamen ire paratus est ad salutem serui. **C**erte si nos quispiam seruus rogaret ut ad eum ire deberemus. protinus nobis nra superbia in cogitatione tacta responderet dicens.

Non eas. quia temet ipsum degeneras. honor tuus despicietur. locus uilescit. **E**cce de celo uenit. qui seruo occurrere in terra non despiciat. & tamen humiliari

In terra contempnimus qui de terra sumus. Quid
uero uilius quid esse despectus potest quā seruare ho
norē apud homines & interni testis oculos non time
re. unde ipse dñs dicit. Vos estis qui iustificatis uos
corā hominibus. dñs autē nouit corda urā. Quia quod
hominibus altū est abhominabile est apud dñm.

Notate fr̄s. notate quod dicitur. Si em̄ quod homi
nibus altū est abhominabile est apud dñm. Cogitatio
cordis nr̄i tanto apud dñm in imo est. quanto homi
nibus in alto est. Et humilitas cordis nr̄i tanto
apud dñm in alto est. quanto hominibus in imo.

Despiciamus ergo siquid boni gerimus. nulla nos nr̄a
inflet operatio. non rerū habundantia non gl̄a
extollat. Si quibuslibet ex bonis affluentibus intu
mescimus. dō despecti sumus. Quo contra psalmista
de humilibus dicit. Custodiens paruulos dñs. quia
paruulos humiles appellat. Post quā sententiā pro
tulit. consiliū illius subiungit. Nā quasi querimus.
quid ipse ad hęc faceret adiunxit. Humiliatus sū &
liberauit me. ^{Cog nouit} Hęc ergo fr̄s cogitate. hęc tota in
tentione pensate. Nolite ergo in proximis ur̄is bona
mundi huius uenerari. hęc propt̄ dñm honorate

In hominibus quibus tamen commissi non estis. quod fa-
 cti sunt ad imaginem dī. Quod tunc proximis uere
 seruatis. si apud uosmet ipsos prius in corde non tumes-
 citis. Nam qui se adhuc pro rebus transitoris extollit.
 nescit in proximo uenerari quod maneat. Nolite ergo
 in uobismet ipsis pensare quod habetis. sed quid estis. +
Ecce mundus qui dicitur fugit. Sei isti ad quorū tum-
 bā consistimus florentē mundū mentis despectu cal-
 cauerunt. Erat uita longa salus continua. opulen-
 tia in rebus. fecunditas in propagine. tranquillitas
 Indiuerna pace. Et tamen cū in se ipso floreret
 iam in eorū cordibus mundus aruerat. Ecce iam
 in se ipso mundus aruit. Et adhuc in nrīs cordib; flo-
 ret. ubiq; mors. ubiq; luctus. ubiq; dissolutio. undiq;
 percutimur. undiq; amaritudinib; replemur. Et ta-
 men ceca mente. carnalis concupiscencie ipsā eius ama-
 ritudines amamus. Fugientē sequimur. labenti inhe-
 remus. Et quia labentē retinere non possumus. cū ip-
 sō labimur quē cadentē tenemus. Aliquando nos
 mundus retraxit ad dō. nunc tantis plagis plenus
 est. ut ipse nos mundus mittat ad dīm. Pensate
 ergo quā nulla sunt que tēporaliter currunt

finis tēporaliū ostendat. Quā nihil est quod
transire possit. casus rerū indicet. Quia res
transiens. & tunc proprie nihil fuit cū stare
uidetur. Nec ergo fr̄s km̄ sollicita consideratio
ne pensate. In aeternitatis amore cor figite.
ut dū terrena culmina adipisci contēpnitis. per
ueniatis ad gl̄tam quā per fidē tenetis. p̄ dnm̄
nr̄m ih̄m xp̄m qui uiuit & regnat d̄s cū patre
in unitate sp̄s sc̄i p̄ om̄a s̄c̄ta s̄ctorū amen.

IN ASCENSA DNI.

LECT. S̄CI EUVANGĒ. SEC̄D̄O MARC̄

IN IHO. E untes in uniuersū mundū. p̄dica
te euuangelīū om̄i creature. Qui crediderit
& baptizatus fuerit. saluus erit. Et reliq̄

OM̄E. BEATI GREGORII PAP̄ DE EADĒ. LECT.

Quod resurrectionē dominicā d̄scripti tarde
crediderunt. non tā illorū infirmitas.
quā nr̄a ut ita dicā futura infirmitas fuit.

Ipsa nāq; resurrectio illis dubitantibus p̄ multa argu
menta monstrata est. Que dū nos legentes agnosci
mus. quid aliud quā de illorū dubitatione solida
mur. Om̄is enī mihi maria magdalene prestet.

que cicus credidit. quā thomas qui diu dubitauit
Ille & enī dubitando uulnerū cicatrices tetigit. &
de nrō peccore dubitantis uulnus amputauit.

Ad infinuandā quoq; ueritatē dominice resurrecti
onis notandū nobis est quod lucas referat dicens.

Conuescens precepit eis ab hierosolimis ne discede
rent. Et post pauca **V**identibus illis eleuatus

est. & nubes suscepit eū ab oculis eorū. **N**otate
uerba. *signate mysteria* **C**onuescens eleuatus

est. comedit & ascendit. **U**t uidelicet per ef
fectū commestionis ueritas patesceret carnis.

Marcus uero priusquā celū ascendat dñs. eū de cor
dis atq; infidelitatis duricia increpasse discipu
los memorat. **Q**ua in re quid considerandū est.

nisi quod idcirco dñs tunc discipulos increpauit.
cū corporaliter reliquit. ut uerba que recedens

diceret. In corde audientū artius impressa remane
rent. **I**ncrepata igitur eorū duricia. quid ammo
nendo dicamur ^{audiamus} **E**t unces in mundū uniuersū. prædi
cate euuangelū omni creature.

Nūquid fr̄ mei
sc̄m euuangelū uel insensatis rebus uel brutis
animalibus fuerat prædicandū. ut de eo discipulis

Et omni creature

dicatur · predicare euuangelium · omni creature
Nomine signatur homo · Sunt namque lapides · sed
nec uiuunt nec sentiunt · Sunt herbe & arbuta
uiuunt quidem sed non sentiunt · **V**iuunt dico non
per animam · sed per uiriditatem · Quia & paulus dicit ·

Insipiens tu quod seminas non uiuificatur · nisi pri
us moriatur · **V**iuo ergo quod moritur ut ui
uificetur · **L**apides itaque sunt sed non uiuunt

Arbuta enim sunt · uiuunt sed non sentiunt ·

Bruta enim animalia sunt · uiuunt sentiunt · sed
non discernunt · **A**ngeli & enim sunt · uiuunt sen
tiunt & discernunt · **O**mnes autem creature · ali

quid habet homo · **H**abet namque commune esse
cum lapidibus · uiuere cum arboribus · sentire cum
animalibus · **I**ntelligere cum angelis · **S**i igitur

habet aliquid commune cum omni creatura
homo · iuxta aliquid omnis creatura ^{est} homo · **O**mnis
creature predicatur euuangelium · cum soli homi
ni predicatur · **Q**uia ille uidelicet docetur · pro
pter quem in terra cuncta creata sunt · & a quo
omnia per quandam similitudinem aliena non sunt ·

Potest etiam omnis creature nomine · omnis natio

gentium designari. Antea & enim dictum fuerat. In uia gentium ne abieritis. Nunc autem dicitur.

Predicete omni creature. **U**t scilicet prius a iudea apertorum repulsa predicatio tunc nobis in adiutorium fieret cum hanc illa ad damnationis sue testimonium superba reppulisset. Sed cum discipulos ad predicandum ueritas mittat. quid aliud in mundo facit. nisi gramina seminis aspergit. & pauca gramina mittit in semine. ut multarum messium fruges recipiat ex nostra fide. Neque & enim in uniuerso mundo tanta fidelium messis exurgeret. si de manu domini super rationalem terram illa electa grana predicantium non uenissent.

Sequitur. Qui crediderit & baptizatus fuerit. saluus erit.

Qui uero non crediderit condepnabitur. **P**ortasse unusquisque apud semet ipsum dicat. Ego iam credidi. saluus ero. **U**erum dicit. si fide operibus tenet. **V**era et enim fides est. que in hoc quod uerbis dicit. moribus non contradicit. **H**inc est enim quod de quibus falsis fidelibus paulus dicit. Qui confitentur se nosse dominum. factis autem negant. **H**inc iohannes ait. Qui dicit se nosse dominum & mandata eius non custodit. mendax est. **Q**uod cum ita sit fidei nostre ueritatem. in uite nostre consi

deratione debemus agnoscere. **T**unc enim ueraciter fideles sumus. si quod uerbis promittimus. operibus implemus. **I**ndie quippe baptismatis. omnibus nos antiqui hostis operibus atque omnibus pompis abrenuntiare promissimus. **I**taque unusquisque uerum ad considerationem mentis oculos reducat. & si seruat post baptismum. quod ante baptismum spondit. certus iam quia fidelis est gaudeat. **S**ed ecce quod promisit. minime seruauit. **A**d exercenda praua opera. ad concupiscendas mundi pompas dilapsus est. uideamus ut si iam scit plangere quod errauit. **A** pud misericordem namque iudicem. nec ille fallax habebitur. qui ad ueritatem reuertitur. et iam postquam mentitur. **Q**uia omnipotens deus dum libenter nostram poenitentiam suscipit. ipse suo iudicio hoc quod errauimus abscondit. **S**igna autem eos qui credituri sunt haec sequentur. **I**n nomine meo demonia eicient. linguis loquentur nouis. serpentes tolerant. **E**t si mortiferum quid biberint. non eis nocerit. **S**uper egros manus imponent. & bene habebunt. **N**umquid nam fratres mei quia ista signa non factis. minime credidistis. sed haec necessaria in

49
exordio eccle fuerunt. **V**t enī ad fidē cresceret
miraculis fuerat nutrienda. **Q**uia & nos cū arbuta
plantamus. tādū eis aquā fundimus. quo usque ea in
terra conualuisse uideamus. **A**t si semel radicem
fixerint. irrigatio cessabit. **H**inc est enī quod
paulus dicit. **L**ingue in signo sunt ^{non} fidelibus sed
infidelibus. **H**abemus de his signis atq; uirtutibus
que ad huc subtilius considerare debemus. **S**cā quippe
ecclesia cotidie spiritaliter facit. quod tunc per
aptos corporaliter faciebat. **N**am sacerdotes eius cum
per exorcismi grām manū credentibus imponunt.
& habitare malignos sp̄s in eorū mente contradicunt.
Quid aliud faciunt. nisi demonia eiciunt. & fideles quiq;
qui iam uitae ueteris secularia uerba derelinquunt.
Scā autē mysteria insonant. conditoris sui laudes & po
tenciā quantum preualent narrant. quid aliud faciunt.
nisi nouis linguis loquuntur. qui dū bonis suis exhor
tationibus maliciā de alienis cordibus auferunt. ser
pentes tollunt. **E**t dū pestiferas suasiones audiunt.
sed tamen ad operationē prauā minime pertrahunt.
mortiferū quidem est quod bibunt. sed non eis no
cebit. **Q**ui quotiens proximos suos in bono opere

infirmari conspiciunt. dū eis tota uirtute con-
currunt. et exemplo sue operationis illorū ui-
tā roborant. que in propria actione titubabāt.
quid aliud faciunt. nisi super egros manus impo-
nunt. ut bene habeant. que nimirū miracula
tanto maiora sunt. quanto spiritalia. **T**anto
maiora sunt. quanto per hoc non corpora. sed
aīe suscitantur. **H**ec itaque signa fr̄s Km̄i auctore
dō si uultis facitis. **E**x illis enī exterioribus si-
gnis. optineri scā uita ab hec operantibus non
ualet. **N**am corporalia illa miracula ostendunt
aliquando sc̄itate. non autē faciunt. **H**ec autē
spiritalia que aguntur in mente uirtutē uite
non ostendunt sed faciunt. **I**lla habere. & mali
possunt. istis autē perfrui nisi boni non possunt.
Vnde de quibusdā ueritas dicit. **M**ulti dicent mihi
in illa die. dñe dñe. nonne in nomine tuo pro-
phetauimus. & in tuo nomine demonia eicimus. & in
tuo nomine uirtutes multas fecimus. & tunc con-
fitebor illis. quia nūquā noui uos. **D**iscedite ame
qui operamini iniquitate. **N**olite ergo fr̄s Km̄i
amare signa. que possunt cū reprobis haberi

46
cōmuna. Sed hec que modo diximus caritatis atq;
pietatis miracula amate. que tanto securiora sunt.
quanto et occulta. et de quibus apud dñm eoma
ior fit retributio. quo apud homines minor est
gloria. Sequitur. Et dñs quidē ihc postquā locu
tus est eis assumptus est in celū. & sedit adextris
di. In ueteri testamento cognouimus. quod he
lias sit raptus in celū. Sed aliud est celū aeriū
aliud ætheriū. Celū quippe aeriū terre est pro
ximū. Vnde et aues celi dicimus. quia eas in aera
uolitare uidemus. In celū quippe aeriū helias sub
leuatus est. ut in secreta quadā terre regione
repente duce^{re}ntur. ubi in magna iam carnis &
sp̄s quiete uiueret. quo usque ad finē mundi rede
at. et mortis debitū soluat. Ille enī mortē distu
lit non euasit. Redēptor autē noster quia non dis
tulit superauit. Eamq; resurgendo confituit.
& resurrectionis sue g^lam ascendendo declara
uit. Notandū quoq; est. quod helias legitur
in curru ascendisse. Ut uidelicet aperte mon
straretur. quia homo purus adiutorio egebat
alieno. Per angelos quippe illa facta ostensa sunt

ad iumenta. quia nec ad celū quidē aeriū per se
ascendere poterat. quē nature sue infirmitas
grauabat. Redēptor autē noster non curru
non angelis subleuatus legitur. quia is qui fe
cerat om̄a. nimirū super om̄a sua uirtute fere
batur. Illo enī reuertebatur. ubi erat. & inde
rediebat. ubi remanebat. **Q**uia cū per humani
tate ascenderet in celū. per diuinitate suā & ter
rā pariter continebat & celū. **S**icut autē ioseph
a fr̄ibus uenditus. redēptoris nr̄i uenditionē fi
gurauit. **S**icut enoch translatus. at q̄ ad celū
aeriū helias subleuatus ascensionē dominicam
designauit. **A**scensionis ergo sue dn̄s pre
nuntios & testes habuit. unū ante legē alium sub lege.
ut quandoq̄ ueniret ipse. qui ueraciter celos pene
trare potuisset. **V**nde & ipse ordo in eorū quoq̄
utorūq̄ subleuatione. per quedā incrementa
distinguitur. **N**ā enoch translatus. helias uero
ad celū subuectus esse memoratur. **U**t ueniret
post modū. qui nec translatus nec subuectus celū
aetheriū sua uirtute penetraret. **Q**ui nobis in
se credentibus. quia carnis quoque mundiciam

47

largiretur. & sub eo per incrementa tēporū uir-
tus castitatis excreceret. In ipsa quoq; eorū trans-
lacione qui ascensionē dominicā ut uidelicet fa-
mulī designauerunt. & in ipso qui ad celū ascen-
dit dñs ostendit. **N**ā enoch quidem uxore & fi-
lios habuit. helias uero neque uxore neque filios
legitur habuisse. pensate ergo quomodo per
incrementa creuerit mundicia scitatis. quod &
per translatos famulos. et per ascendētis dñi
personā patenter ostenditur. **T**ranslatus nāq;
est enoch. & per coitū genitus & per cohitū
generans. Raptus est helias per coitū genitū.
sed non iā per coitū generans. **A**ssumptus est
uero dñs neq; per coitū generans. neq; per coi-
tū generatus. **C**onsiderandū uero nobis est. quid
est quod marcus ait. sedit a dextris di. & stephanus
dicit. uideo celos apertos & filiū hominis stantē
a dextris di. **Q**uid est quod marcus hunc sedentē
stephanus uero stantē se uidere testatur. **S**ed sci-
tis fr̄s quia sedere iudicantis est. stare uero pu-
gnantis uel adiuuantis. **Q**uia igitur redēptor
noster assumptus in celū & nunc om̄a iudicat. &

ad extremū iudex omnium ueniet. Hunc post
assumptionē marcus sedere describit. quia post
ascensionis sue gl'am iudex in fine uidebitur.

Stephanus uero in laboris certamine positus stan-
tē uidit. quē adiutorē habuit. Quia iste in terra
persecutorū in fidelitatē uinceret. pro illo de ce-
lo illius gratia pugnauit. Sequitur. Illi autem
profecti predicauerunt ubiq;. Dño cooperante
& sermonē confirmante signis. Quid in his confi-
derandū est. quid memorie cōmendandū. nisi
quod pręceptū oboedientia. oboedienciā uero
signa secuta sunt. Sed quia auctore dō breuiter
lectionē euuangelicā exponendo transcurrimus
restat ut aliquid de ipsa consideratione tante
sollēnitatis dicamus. Hoc autē nobis primum
querendū est. quid nā sit quod nato dño appa-
ruerunt angeli & tamen non leguntur in
albis uestibus apparuisse. Ascendente autē
dño. missi angeli in albis leguntur uestibus
apparuisse. Sic & enī scriptū est. Videnti-
bus illis eleuatus est. et nubes suscepit eum
ab oculis eorū. Cūq; intuerentur in celum

eunte illū. ecce duo viri steterunt iuxta il
 los in uestibus albis. In albis autē uestibus gau
 diū & sollēnitas mentis adtenditur. Quid est er
 go quod nato dño non in albis uestibus. Ascendente
 autē dño in albis uestibus apparent. nisi quod
 magna tunc sollēnitas facta est. cū celū dī homo
 penetrauit. quia nascente dño uidebatur diui
 nitas humiliata. Ascendente uero dño est huma
 nitas exaltata. Albe & enī uestes. exaltationi
 magis congruunt. quā humiliacioni. In assūptio
 ne ergo eius angeli in albis uestibus uideri de
 buerunt. quia qui in natiuitate sua apparuit
 dī humilis. in ascensione sua ostensus est homo
 sublimis. Sed hoc nobis magnopere frī kmī
 in hac sollēpnitate pensēdū est. quia deletū
 est hodierna die cyrografum dā nationis
 nrē. mutata est sententia corruptionis nrē.
 Illa enī natura cui dictū est. terra es. & in ter
 rā ibis. hodie in celū it. Pro hac ipsa namq
 carnis nrē subleuatione. per figurā beatus
 iob dnm auē uocat. Quia enī ascensionis eius
 mysteriū. iudeā non intellegere conspexit.

de infidelitate eius sententiā protulit dicens;
Semita ignorauit auis. Auis enim recte appellatus
est dñs. quia corpus carneū ad ethera librauit.
Quius auis semita ignorauit. quisquis eū ad celum
ascendisse non credidit. De hac sollēnitāte per
psalmitā dicitur. Eleuata est magnificencia tua
super celos. De hac rursus ait. Ascendit dñs in iubi
latione. & dñs in uoce tubæ. De hac iterū dicit.
Ascendens in altū. captiuā duxit captiuitatē. dedit do
na hominibus. Ascendens quippe in altū. captiuam
duxit captiuitatē. quia corruptionē nrām uirtu
te sue in corruptionis absorbit. Dedit uero do
na hominibus. quia misso de super spū. alii uero ser
monē sciencie. alii grām uirtutū. alii grām cura
tionū. alii genera linguarū. alii inter pretatio
nē sermonū tribuit. Dedit ergo dona hominibus.
De hac ascensionis grā. etiā abacuc ait. Eleuatus est
sol. & luna stetit in ordine suo. Quis enim solis nomi
ne. nisi dñs. & que lune nomine. nisi ecclā designa
tur. Quo usque enim dñs ad celos ascendit. scā eius
ecclā aduersa mundi omnimodo formidabit. At
postquā eius ascensione roborata est. aperte pre

dicant quod occulte credidit. **E**leuatus est ergo
sol. & luna stetit in ordine suo. quia cū dñs celū
petit. scā eius ecclā in auctoritate predicauit.

Hinc eiusdē ecclē uoce per salomonē dicitur. Ecce
iste uenit saliens in montibus. & transiliens colles

Considerauit nāq; tantorū operū culmina. & ait.

Ecce iste uenit saliens in montibus. Veniendo
quippe ad redēptionē nrām. quosdā ut ita dixē
rim saltus dedit. **V**ultis fr̄s km̄i ipsos eius saltus
agnoscere. de celo uenit in uterū. **D**e utero
uenit in presēpiū. **D**e presēpio uenit in cruce.

De cruce uenit in sepulchrū. **D**e sepulchro rediit
in celū. **E**cce ut nos post se currere faceret

quosdā pro nobis saltus manifestata per carnē ue
ritas dedit. **Q**uia exultauit ut gigas ad curren
dā uia. ut nos ei ex corde diceremus. **T**rahe me
post te. curremus. In odore unguentorū tuorū

Vnde fr̄s km̄i oportet. ut illuc sequantur corde.
ubi eū corpore ascendisse credimus. **D**esideria
terrena fugiamus. nihil nos iā delectet hūmili
mus. qui patrē habemus in celis. **E**t hoc nobis ma
gnopere perpendū est. quia is qui placidus

ascendit. terribilis redit. Et quicquid nobis cū man-
suetudine precepit. hoc a nobis cū districtione ex-
iget. Nemo ergo indulta penitencie tēpora
paruipendat. nemo curā sui dū ualet agere ne-
glegat. Quia redēptor noster tanto tunc in iu-
diciū districtior ueniet. quanto nobis ante iudi-
ciū magnā penitenciā prerogauit. Hęc itaque
fr̄i uobiscū agite. hęc in mente sedula cogitati-
one uersate. Quāuis adhuc rerū perturbacioni-
bus animus fluctuet. iam tamen spei ur̄e ancho-
ram in eternā patriā figite. Intencionē men-
tis in uera luce solidate. Ecce ad celū ascendis-
se dñm audiimus. Hoc ergo seruemus in me-
ditatione. quod credimus. Et si adhuc hic te-
nemur infirmitate corporis. sequamur tamen
eū passibus amoris. Non autē deserit desideriu
nr̄m. ipse qui dedit ih̄s xp̄c dñs noster. qui uiuit
& regnat cū patre in unitate sp̄s sc̄i d̄s per om̄a
sēcula sētorū amen.

LECTIO SEI EVANGELII SECUNDO IOHANNĒ

Imitto te p̄r. dixit ih̄s discipulis suis. Siquis diligit
me sermonē meū seruabit. Et pater meus

50
diliget eū & ad eū ueniemus & mansionē apud eū
faciemus. & cetera. **IT. OMEL. LEOT. EIVSDEM.**

BEATI GREGORII PAPE DE DIE SCO PENTECOST

Libet fr̄ km̄i euuangelice uerba lectionis sub
breuitate transcurrere. ut postea diucius lice
at in contēplatione tante sollemnitatis immorari.

Hodie nāq; sp̄s sc̄s repentino fontu super discipulos uenit
mentes q; carnaliū in sui amore permutauit. Et fo
ris apparentibus igneis linguis. Intus facta sunt
corda flāmaria. Quia dū dñm in ignis uisione sus
cipiunt. per amorē suauiter arserunt. Ipse nāq;
sc̄s sp̄s. amor est. Vnde & iohannes dicit. Dñs ca
ritas est. Qui ergo mente integra dñm desi
derat. profecto iam habet quē amat. Neque
enī quisquā posset dñm diligere. si eū quē diligit
non haberet. Sed ecce si unus quisque urm̄ requi
ritur an diligat dñm. tota fiducia & secura mente
respondet. diligo; In ipso autē lectionis exordio
audistis. quod ueritas dixit. Siquis diligit me ser
monē meū seruabit. Probatio ergo dilectionis
exhibitio est operis. Hinc in epistola sua isdem
iohannes dicit. Qui dicit quia diligo dñm & man

data eius non custodit. mendax est. Vere enim di-
ligimus si ad mandata eius a nostris nos uoluptatibus
coartamur. Nam qui adhuc per illicita deside-
ria diffluit. profecto dominum non amat. quia ei
in sua uoluptate contradicit. Et pater meus
diliget eum. & ad eum ueniemus. & mansionem a-
pud eum faciemus. Pensate fratres karissimi quanta sit
ista sollemnitas. habere in cordis hospicio aduen-
tum dei. Certe si domum uestram quisquam diues ac
prepotens amicus intraret. omni festinancia
domus tota mundaretur. ne quid fortasse es-
set. quod oculos amici intrantis offenderet.
Tergeat ergo sordes prauis operibus. qui deo preparat
domum mentis. Sed uidete quid ueritas dicat. Ve-
niemus & mansionem apud eum faciemus. In quorunda-
& enim corda uenit. & mansionem non facit. quia per
conpunctionem quidem dei respectum percipiunt.
sed temptationis tempore hoc ipsum quod conpuncti
fuerant obliuiscuntur. Sic quod ad perpetranda
facinora redeunt. ac si hec minime planxissent.
Qui ergo dominum uere diligit. qui eius mandata cu-
stodit. In eius corde dominus & uenit & mansionem facit.

quia sic eum diuinitatis amor penetrat ut ab hoc
 amore tēptationis tēpore non recedat. **I**lle ergo
 uere amat. cuius uidelicet mente delectatio pra
 ua ex consensu non superat. **N**am tanto quisque a
 superno amore disiungitur. quanto inferius delecta
 tur. **V**nde & adhuc subditur. **Q**ui non diligit me
 sermones meos non seruat. **A**d uosmet ipsos ergo
 fr̄s km̄i interioribus redite. si uere amatis dñm exqui
 rite. **N**ec tamen sibi aliquis credat. quicquid sibi
 animus sine operis attestacione responderit. **D**e di
 lectione conditoris lingua mens & uita requiratur.

Nūquā dī amor est ociosus. operatur enī magna
 si est. **S**i uero operari rennuit. amor non est.

Et sermonē quē audistis non est meus. sed eius
 qui misit me patris. **S**citis fr̄s km̄i quia ipse lo
 quitur. unigenitus filius uerbū patris est. **E**t quia
 se ipsū loquitur. ideo sermonē quē loquitur filius.
 non est filii. sed patris. quia ipse filius uerbū est patris.

Et locutus sū uobis. apud uos manens. **Q**uando non
 maneret apud eos. qui ascensurus celum promittit
 dicens. ecce ego uobiscū om̄ibus diebus usque ad con
 sumationē seculi. **S**ed uerbū incarnatū & manet
 & recedit.

Recedit corpore. manet diuinitate. Apud eos ergo
tē mansisse perhibet. quia qui inuisibili semp pote
state pre erat corporali iam uisione recedebat.

Paraclitus autē sp̄s sc̄i quē mittet pater in nomi
ne meo. ille uos docebit om̄a & suggerit uobis
om̄a quecūq; dixero uobis. **N**ostis plurimū fr̄i
mei. quod greca locutione paracletus. latina
aduocatus dicitur uel consolator. Qui idcirco
aduocatus dicitur. quia pro errore delinquen
tū. apud iusticiā patris inter uenit. Qui unius
substantie cū patre & filio exorare pro delin
quentibus perhibetur. quia eos quos repleuerit
exorantes facit. **U**nde & paulus dicit. Ipse enī
sp̄s postulat pro nobis gemitibus inenarrabili
bus. **M**inor uero est qui postulat. quā qui po
stulatur. Quomodo ergo sp̄s postulare dicitur
qui minor non est. sed ipse sp̄s postulat. quia
ad postulandū eos quos repleuerit inflamat.
Consolator autē isde sp̄s uocatur. quia de peccati
perpetratione merentibus. dū spem uenię pre
parat ab afflictione tristitię mentē leuat.
De quo recte promittitur. Ipse uos docebit om̄a

Quia nisi isdem sp̄s adsit cordi audientis. otiosus est sermo loquentis. Nemo ergo docenti homini tribuat quod ex ore docentis intellegit. Quia nisi intus sit qui doceat. doctoris lingua exterius in uacuum laborat. Ecce unā loquentis uocē om̄s pariter auditis. nec tamen pariter sensū audite uocis percipitis.

Cū ergo uox dispar non sit. cur in cordibus ur̄i dispar est uocis intellegentia. nisi quia per hoc quod uox loquentis cōmuniter ammonet. Est magister interior. qui de uocis intellegentia quosdam specialiter docet. De hac unctione sp̄s. rursus per iohannē dicitur. Sicut unctio eius docet uos de om̄ibus. Per uocē ergo non instruitur.

quando mens per sp̄m non ungitur. Sed cur ista de doctrina hominū loquimur. quando & ipse conditor non ad eruditionē hominis loquitur. si eidem homini per unctionē sp̄s non loquatur. Certe cam priusquā fratricidiū opere perpetraret. audiuit.

peccasti. quiesce. Sed quia exigentibus culpis suis uoce est ammonitus non unctione. audire di uerba potuit. sed reseruare contempsit. Requirendū uero nobis est. cur de eodē sp̄u dicat. suggeret.

nobis omnia cum suggerere esse soleat minoris
Sed quia suggerere^{re} aliquando dicimus subministra
re. inuisibilis spiritus suggerere dicitur. non quod
nobis scientiam ab imo inferat. sed ab occulto.

Pacem meam relinquo uobis. pacem meam do uobis.
Hic relinquo. illic do. **S**equentibus relinquo.
illuementibus do. **E**cce fratres karissimi uerba sacre
lectionis sub breuitate transcurramus. nunc
in contemplatione tante sollempnitatis animum
transferamus. **S**ed quia cum locutione euuan
gelica uobis est etiam actu aptorum lectio re
citata. ex ea ergo aliquid in usum nostre conte
plationis trahamus. **A**udistis et enim quia
spiritus sanctus super discipulos in igneis linguis apparuit.
omniumque linguarum scientiam dedit. **Q**uid scilicet hoc
miraculo designans. nisi quod sancta ecclesia eodem spiritu re
pleta. omnium gentium erat uoce locutura. **Q**ui uero
contra dominum turres edificare conati sunt. comuni
ter unius lingue perdidit. **I**n his autem qui dominum ha
milter metuebant. lingue omnes uice fuit. **H**ic er
go humilitas uirtutem meruit. illic superbia con
fusionem. **S**ed querendum nobis est. cur spiritus sanctus patri

& filio coeternus in igne apparuit. **C**ur in igne
 simul & linguis. cur aliquando in colūba. **A**liquan
 do uero in igne monstratur. cur super unigenitū
 filiū apparuit in colūbe specie. & super discipulos
 in igne. Ita ut neq; sup dñm ueniret in igne. neq;
 sup discipulos monstraretur in colūba. **P**er quat
 tuor itaq; hec que proposuimus redeamus. soluendo

Patri nāq; & filio coeternus sp̄s in igne monstratur.
 quia incorporeus & ineffabilis atq; inuisibilis ignis
 est d̄s. attestante paulo. **D**̄s noster ignis consumens
 est. **D**̄s quippe ignis dicitur. quia per hunc pec
 catorū rubigo consumitur. **D**e hoc igne ueritas
 dicit. **I**gnē ueni mittere in terrā. **E**t quid uolo nisi
 ut ardeat. **T**erra em̄ uocata sunt corda terrēna

Que dū semp infimas cogitationes in se congerunt.
 a malignis sp̄ibus conculcantur. **S**ed ignē dñs in ter
 rā mittat. cū a flatu sc̄i sp̄s cor carnaliū inflamat.

Terra itaque accenditur. cū cor carnale in suis prius uolupta
 tibus frigidū relinquunt concupiscencias presentis sc̄ti &
 ardet per amorē d̄i. **B**ene ergo in igne apparuit sp̄s.
 qui ab om̄i corde quod replet corpore frigoris excucit.
 & hoc in desiderio sue eternitatis accendit. **I**n ignis autē

linguis monstratus est quia isdē sp̄s coe'ter nus est filio
Et maximā cognitionē habet lingua cū uerbo. **U**erbu
quippe patris filius. **E**t quia una est sp̄s & uerbi sub
stantia. isdē sp̄s monstrari debuit in lingua. **V**el cer
te quia per linguā procedit uerbu. in linguis apparuit
sp̄s. quia quisquis scō spū tangitur. dī uerbu id est un
genitū filiū confiteatur. **E**t negare dī uerbu non
ualet. qui iā scī sp̄s linguā habet. **V**el certe in linguis
igneis apparuit sp̄s. quia om̄s quos repleuerit arden
tes pariter & loquentes facit. **L**inguae igneas docto
res habent. quia dū dīm amando predicant. corda audi
entiū inflāmant. **N**ā otiosus sermo est doctoris. si pre
bere non ualet incendium amoris. **H**oc doctrine in
cendiū. ab ipso ueritatis ore concoeperant qui dicebant.
Nonne cor nr̄m ardens erat in nobis dū loqueretur
in uia & aperiret nobis scripturas. **E**xaudico quip
pe sermone. inardescit animus. torporis frigus re
cedit. **F**it mens in superno desiderio anxia. a concu
piscenciis terrenis aliena. **A**mor uerus qui hanc re
pleuerit. in fletibus cruciatur. **S**ed dū tali ardore cru
ciatur. ipsis suis cruciatibus pascitur. **A**udire et libet
precepta celestia. & quod mandatis instruitur.

quasi tot facibus inflānatur. Et que torquebat prius
per desideria ardet post modū per uerba. Unde
bene per moysen dicitur. **I**ndextera eius ignea lex
Sinistra quippe reprobi qui ad sinistra deponendi sunt.

dextera autē dī apellantur electi. **I**ndextera autē
dī ignea lex est. quia electi mandata celestia nequaquā
frigido corde audiunt. sed ad hec amoris intimi facib;
inardescunt. **S**ermo ad aurē ducitur. & mens eorum

sibimet irata ex interne dulcedinis flāma concremāt.

Incolūba uero & igne ^{sp̄.} monstratus est. quia om̄s quos re-
pleuerit simplices ardentes pariter & loquentes facit

Simplices puritate. ardentes emulatione. Neque
& enim placeret dō aut simplicitas sine zelo. aut
zelus sine simplicitate. **H**inc ergo ueritas dicit.

Estote prudentes sicut serpentes. & simplices sicut
columbe. **Q**ua in re notandū est quod discipulos suos
nec de colūba sine serpente. nec de serpente sine
colūba. uoluit dn̄s ammonere. **Q**uatenus & colū-
be simplicitatē astucia serpentis accenderet.
et serpentis astuciā colūbe simplicitas tēperaret.

Hinc paulus ait. Nolite pueri effici sensibus. ecce
prudenciā audiuius serpentis. nunc de simplici

tate colūbe moneamur. Sed malicia paruuli esto
te. Hinc de beato iob dicitur. Erat uir simplex
& rectus. **Q**ue est autē rectitudo sine sim
plicitate. aut que simplicitas sine rectitudine.
quia ^{ergo} & rectitudinē docet iste sp̄s & simplicitatē
et in igne monstrari debuit & in colūba. **Q**uati
nus omē cor quod eius gracia tangitur. & man
suetudine tranquillū. & zelo iusticie accensū
fiat. **E**xtrēmū ^{uero} querendū est. cur in ipso redēpto
re n̄ro mediatore di & hominū per colūbā appa
ruit. Indiscipulis uero per ignē. **C**erte unige
nitus filius iudex est generis humani. **S**iquis iu
sticiā eius feret. si prius quā nos per mansuetu
dinē colligeret. culpas n̄ras per zelū rectitudinis
examinare uoluisset. homo ergo pro hominibus
factus. mitē se hominibus prebuit. **N**oluit pec
catores ferire. sed colligere. **P**rius uoluit
mansuete corrigere ut haberet. & post modū
in iudicio saluaret. **I**n colūba ergo apparere
super sp̄s debuit. qui non ueniebat ut peccata
iam per zelū percuteret. sed ad huc per man
suetudinē toleraret. **A**t contra super discipu

54
los in igne debuit sp̄i sc̄i monstrari . ut hi qui erant sim-
pliciter homines . atq; ideo peccatores . eos contra semet
ipsos spiritalis feruor accenderet . Et peccata que d̄p
mansuetudinē parceret . ipsi in se per penitentiā puni-
rent . Nec ipsi quippe poterant esse sine peccato . qui
adherabant celesti magistro . Iohanne acceptante
qui ait . Si dixerimus quia peccata non habemus . nos
ipsos seducimus . & ueritas in nobis non est . In igne ergo
uenit in hominibus . in colūba uero apparuit in dño .

Quia peccata nr̄a que pie mansuetudinē dñi tolerat .
nos per zelū reuerentis debemus caute conspicere .
& ardore semp penitencie cremare . Igitur p colū-
bā sp̄i in redēptore monstratus est . per ignē uero
in hominibus . quia quanto nr̄i iudicis facta est seueri-
tas tēperata . tanto erga se debet fieri nr̄a infirmi-
tas accensa . Quatuor itaq; propositionū expleta
ratione . ad dona eiusdē sp̄i contēplanda transeamus .

De ipso quippe sp̄u scriptū est . Sp̄i eius ornaū celos .

Ornamenta celorū sunt . uirtutes sunt predicantiū

Que uidelicet ornamenta paulus enumerat dicens .

Alii datur per sp̄m sermo sapiencie . alii sermo sci-
encie . scdm eundē sp̄m . Alteri fides in eodē spiritu .

Ali in grā sūctatū in uno spū. **A**li operatio uirtutū. Alii
prophetia. Alii discretio spiritūū. **A**li genera linguarū.
interp̄tatio sermonū. Hęc autē om̄a operatur unus atque
idē sp̄s diuidens singulis pro ut uult. Quot ergo sunt bona
predicantiū. tot sunt ornamenta celorū. Hinc rursum
scriptū est. **U**erbo dñi celi firmati sunt & spū oris eius
om̄is uirtus eorū. **U**erbū enī dñi. filius est patris.

Sed eisdē celos uidelicet scōs aptos. ut tota simul tri
nitatis ostendatur operata. repente de sc̄i sp̄s diuinita
te adiungitur. Spū oris eius om̄is uirtus eorū. **C**elo
rū igitur uirtus. de spū sūpta est. Quia mundi hui'
potestatibus contra ire non presumerent nisi eos
sc̄i sp̄s fortitudo solidasset. Quales nāq; doctores sc̄e
ecclē ante aduentū huius sp̄s fuerint semus. & post aduentū
illius cuius fortitudinis sint facti conspiciunt. **C**erte iste
pastor ipse ecclē ad cuius sacratissimū corpus sedemus.
quantē debilitatis quantē q̄ formidinis ante aduen
tū sp̄s fuerit. ancilla hostiaria requisita dicat. **U**na
enī mulieris uoce percussus. dū mori timuit. uitā
negauit. **E**t pensandū quia conphensū petrus ne
gauit in terra. quē suspensū lacro est confessus
in cruce. **S**ed uir iste tantē formidinis qualis post

56
post aduentū sp̄s existat audiamus. **P**ic conuentus
magistratus atq; seniorū cesis denunciāt aptis ne in
nomine ihu loqui debeant petrus magna auctoritate
respondit. **O**boedire oportet dō magis quā hominibus
Si iustū est in conspectu di uos potius audire quā dñm iu
dicare. **N**on possumus enī que uidimus & audiuimus
non loqui. **E**t illi quidē ibant gaudentes a conspectu
concilii quō digni habiti sunt pro nomine. ih̄v. contu
melā pati. **E**cce gaudet petrus in uerbis qui ante
timebat in uerbis. **E**t qui prius ancille uocē requisitus
timebat. post aduentū sc̄i sp̄s uires principū cesis p̄mit
Libet oculos fidei in uirtute opificis huius atcollere atq;
sparsi patres noui testamenti. ac ueteris considerare.
Ecce apertis eisdē oculis fidei. dauid. amos. danielē.
petrū. paulū. matheum. **I**ntueor. **E**t sc̄i iste sp̄s qua
lis sit artifex considerare uolo. sed in ipsa mea con
sideratione deficio. **I**mplet nāq; cytharedū puerū.
& psalmistā facit. **I**mplet pastorē armentarium.
licomoros uelliantē & prophetā facit. **I**mplet
abstinentē puerū & iudicē senū facit. **P**ersecu
Persecutorē nāq; doctore genciū facit. **I**mplet
publicanū & euuangelistā facit. **O** qualis ē arti

sex iste sp̄s. nulla addiscendū mora agitur. In om̄e quod uolu
erit mox tetigerit. mentē docet. Solūq; tetigisse docuisse ē.

Nam humanū animū subito ut illustrat immutat. abnegat hunc
repente quod erat. exhibet repente quod non erat. Pense
mus predicatores scōs nr̄os quales hodierna die repperit. qua
les fecit. **C**erte qui in uno conclauī pro iudeorū metu resi
debant. Natiuitatis suę singuli linguā nouerant. & tamen
nec ea lingua quā nouerant. aperte xp̄m loqui p̄sumebant.

Uentē sp̄s & in ore eos per diuersitatē linguarū docuit. In men
te autē ex auctoritate roborauit. **C**oeperunt & in aliena
xp̄m eloqui. qui de illo prius & in sua lingua loqui metuebant.

Inflāmatū & enī cor despexit tormenta corporis que
ante metuebat. **V**icit uim carnalis formidinis pre amo
re conditoris. **E**t qui prius suis aduersariis sub cūbebant
formidine. eis p̄erant iā auctoritate. **Q**ui ergo intan
te eos celsitudinis culm̄ erexit. quid aliud dixerī. nisi
nisi quod terrenorū hominū mentes celū fecit. **P**ensa
te fr̄i km̄ post incarnationē unigeniti filii. qualis
sit hodierna sollepnitas de aduentu sp̄s sc̄i. Sicut enī
illa. ita quoq; & hec est honorabilis. In illa quippe
d̄s in se p̄manens. semet ipsū creauit hominē. In ista
uero homines uenientē desup susceperunt d̄m.

57

In illa dī naturaliter factus est homo: in ista homines
facti sunt per adoptionē dī. Si ergo remanere carna-
les in morte nolumus hunc unificantē spm̄ amemus. fr̄. Km̄i
Sed quia caro spm̄ nescit. discat fortasse carnali cogita-
tione apud se aliquis. Quomodo diligere ualeo quē
ignoro. Hec & nos concedimus. quia mens uisibilibus
intenta uidere nescit Inuisibile. Nulla enī nisi uisi-
bilia cogitat eaque & cū non agit eorū imagines in-
trorsus trahit. **D**ūq; imaginibus corporeis iacet.
surgere ad incorporea non ualet. Vnde fit ut tanto
deterior creatorē nesciat. quanto in cogitatione sua
familiarius corporeā creaturā portat. Sed cū dīm ui-
dere non possumus habemus aliquid quod agamus.
unde iter fiat quo ad eū nr̄e intellegentię oculus
ueniat. Certe quē in se uidere nullomodo ualemus
hunc in seruis suis uidere iā possumus. Quos dū mira
conspicimus agere certū nobis fit in eorū mentibus
dīm habitare. In re autē incorporea a rebus corpora-
libus usū trahamus. Nemo & enī nr̄orū ore orientē
in spera illius intueno ualeat conspiciere quia tensi in
eius radis oculi reuerberantur. Sed sole inlustratos
montes aspiciamus & quia iā sol ortus est uidemus.

Quia ergo solē iusticie in se ipso uidere non possumus
inlustratos montes claritate illius uidemus. scōs uidelicet
aptos qui uirtutibus emicant. miraculis coruscant. quos
nata solis claritas pfudit. Et cū in se ipso sit inuisibi
lis. per eos nobis quasi p̄ inlustratos montes se uisibile
prebuit. Virtus enī diuinitatis in se quasi sol in celo est
uirtus diuinitatis in hominibus sol in terra. Solē ergo
iusticie in t̄ueamus in terra. quē uidere non possumus
in celo. Vt dū in offenso pede operis per hunc in terra
gradimur. ad inuendū illū quandoq; oculos & ince
lū leuemus. Sed in offenso pede iter nr̄m in terra
agitur. si d̄s ac proximus integra mente diligatur.
Nec enī d̄s uere sine proximo. nec proximus uere diligit
sine dō. Hinc est quod sic in alio sermone iā diximus. isdē
sp̄s sc̄do legitur discipulis datus. Prius a d̄no in terra de
gente. post modū a d̄no celo p̄sidente. In terra ^{quippe} ut diliga
tur proximus. e celo uero ut diligatur d̄s. Sed cur pri
us in terra post modū e celo. nisi quod patenter datur
intellegi. qui iuxta iohannis uocē. qui non diligit frat̄rē
quē uidet. d̄m quē non uidet. quomodo potest dilige
re. diligamus proximū fr̄s. amemus eū qui iuxta nos
est. ut puenire ualeamus ad amorē illius qui sup

nos est. Meditetur mens in proximo. quod exhibeat
 do. ut perfecte mereat in do gaudere proximo. Tunc ad
 illa frequentie leticia peruenimus. de qua nunc sci sps
 pignus accepimus. Ad istu fine toto amore tendamus
 In quo sine fine letabimur. Ibi sup noru ciuiu societas
 sca. ibi sollentitas certa. Ibi requies secura. ibi pax uera
 que nobis ia non relinquit sed dat. p dnm nr m ihm
 xpm qui uiuit & regnat cu patre ds in unitate sps sci

per omnia secula secula seculorum am. SABB. MSIS. VII^{mi}.

LECT SCI EVVANGELI SECDI LUCAM

In illo dicebat ihu turbis similitudine hanc. Arbore
 fici habebat quida plantata in uinea sua. & cetera.

Dns & redeptor noster p euuangeliu suu. ali
 quando uerbis loquitur. aliquando rebus. Ali
 quando aliud uerbis. atq; aliud rebus. Aliquando aut
 hoc uerbis quod rebus. Dnas & eni res ex euuangelio
 auditis frs. ficulnea infructuosa & muliere curua
 & utriq; rei pietas impensa. Illud aut dixit p similitu
 dine. istud egit p exhibicione. Sed hoc significat
 ficulnea infructuosa. quod mulier inclinata.

Et hoc ficulnea reseruata quod mulier erecta.

Dns uinee. tercio uenit ad ficulnea & fructu minime.

inuenit. Et mulier que erecta est. decē & octo an-
nis fuerat curua. Hoc autē decē & octo annorū nu-
mero signatur. quod tercio dñs uinee ad infructu-
osā ficulneā uenisse perhibetur. Quia igitur pre-
mittendo summati tota p̄strinximus. iā p̄lectionis
ordinē singula disseramus. Arborē fici habebat
quidā plantatā in uinea sua. & uenit querens fru-
ctū & non inuenit. Quid arbor fici nisi humanā
naturā signat. quid mulier inclinata. nisi eandem
naturā significando denunciat. que & bene plan-
tata est. sicut ficus. & bene creata sicut mulier.

Sed inculpā propria sponte delapsa. neque fructū ser-
uat operationis. neq; statū rectitudinis. Ad peccatū
quippe ex uoluntate corruens. quia fructū oboedien-
cie ferre noluit. statū rectitudinis amisit. Que addi-
similitudinē condita dū in sua dignitate non p̄stitit
quod plantata uel creata fuerat. seruata concēpsit.

Tercio dñs uinee ad ficulneā uenit. quia naturā gene-
ris humani. ante legē. sub legē. sub gratia. expec-
tando. ammonendo. uisitando requisit. Dixit
ad cultorē uinee. Ecce anni tres sunt ex quo uenio
querens fructū in ficulnea hac & non inuenio.

54

Venit ante legē quia per naturalē intellectū quod unus
quisque exemplo sui qualiter erga proximū agere debuis
set innotuit. Venit in lege quia precipiendo docuit.

Venit post legē p̄ grām quia pietatis suę presenciā exhi
bendo monstravit. Sed tam̄ in tribus annis fructū se non
inuenisse conuertitur quia quorundā prauorū mentes
nec inspirata lex naturalis corrigit nec precepta erudi
unt nec incarnationis eius miracula conuertunt.

Quid uero per cultorem ficulneę nisi p̄positorū ordo
exprimitur. Qui dū p̄ sunt ecclē nimirū dominice
uineę curā gerunt. Huius enī uineę primus cultor
petrus ap̄t̄ exercit. Hunc nos indigni sequimur. In
quantū pro eruditione ur̄a docendo dep̄cando incre
pando laboremur. Sed cū magno iā timore audiendū
est quod cultori de infructuosa arbore dicit. Succide eā
ut quid etiā terrā occupat. Unusquisq; iuxta
modū suū. In quantū locū presencis uite tenet si fru
ctū bonę operationis non exhibet uelut infructuosa
arbor terrā occupat. Quia in eo loco in quo ipse est
& alius operandi occasionē negat. Sed in hoc sc̄to po
tens quilibet si fructū bonę operationis non habet
etiā inpendimentū ceteris prestat. Quia quicūq;

sub ipso sunt exemplo prauitatis illius quasi umbra per
ueritatis eius premuntur. **S**tac desup arbor infructuo
sa & subter terra sterilis iacet. **I**nsup infructuose arbo
ris desup umbra densatur & solis radius ad terrā des
cendere nequaquā permittitur. **Q**uia dū subiecti qui
libet patroni peruersi per uersa exempla conspiciunt
Ipsi quoq; infructuosi remanentes ueritatis lumine pri
uantur. **E**t pressi umbra calorē solis non accipiunt
quia inde remanent ad dō frigidū unde in hoc se to
male proteguntur. **S**ed de hoc peruerso quolibet
& potente pene iā requisitio dō non est. **P**ostquā
enī se perdidit querendū solūmodo est cur & alios
premit. **U**nde bene eidē uinee dñi dicit. **U**t quid
etiā terrā occupat. **T**errā quippe occupat qui mentes
alienas grauat. **T**errā occupat qui locū quē tenet in bo
nis operibus non exercet. **S**ed tamen nīm est pro talibus
depcari. **N**ā cultor uinee quid dicat audiamus. **D**ñe di
mitte illā & hoc anno usq; fodiā circa illā. **Q**uid est circa
ficulneā fodere nisi infructuosas mentes increpare.
Omīs quippe fossa inimo est. **E**t nimirū increpatio dū
mentē sibi demonstrat humiliat. **Q**uociens ergo de
peccato suo aliquē corripimus quasi exculture debito

circa infructuosā arborē fodimus. Post fossionē uero
quid dicat audiamus. Et mittā cophinū stercoris. Quid est
cophinus stercoris. nisi memoria peccatorū. peccata & enī
earnis stercora uocantur. Unde & per pphetā dicitur.

Conputruerunt iumenta in stercore suo. Iumenta quippe
conputrescere est in stercore suo. carnales quosq; in fetore
luxurię uitā finire. Nos itaq; quotiens carnalē mentē
de suis peccatis increpamus. quotiens ad eius memoriā
uicia ante acta reducimus. quasi infructuosę arbori co
phinū stercoris uersamus. ut malorū que egit memo
ria recolat. & ad conpunctionis grām quasi de fetore
pinguescat. Mittitur ergo cophinus stercoris ad ra
dicē arboris. quando prauitatis sue consciencia tangi
tur memoria cogitationis. Cūq; se per poenitenti
am ad lamenta mens excitat. eūq; ad bonę ope
rationis grām reformat. quasi per tactū sterco
ris redit ad fecunditatē operis radix cordis. plan
git quod fecisse se meminit displicet sibi quale
fuisse se recolit. Incentionē contra se dirigit.
atq; ad meliora animū accendit. Ex fetore
igitur ad fructū reuiuiscit arbor. quia de con
sideratione peccati ad bona se opera resusci

·tat animus. **E**t sunt plerique qui increpationes
·audiunt. & tamen ad poenitentiã redire contempnunt
·& infructuosi dō in hoc seculo uirides stant. **S**ed audia
·mus quid cultor uinee adiungat. **S**i quidē fecerit
·fructus. sin autē in futuro succides eam. **Q**uia profecto
·cto qui hic non uult ad fecunditatē pinguescere.
·per increpationē illic cadit. unde iã per poeniten
·ciã surgere non ualet. **E**t in futuro succidetur
·quãuis hic sine fructu uiridis stare uideatur. **E**rat
·autē docens in synagoga eorū sabbato. **E**t ecce mulier
·que habebat spm̄ infirmitatis. annis decē & octo. **P**aulo
·ante iã diximus. quia hoc trinus aduentus domini ad in
·fructuosã ficulneã. quod decē & octo annorū numerus
·ad curuã mulierē signat. **S**exto enī die homo factus
·est. atq; eodē sexto die opera dñi cuncta pfecta sunt
·**S**enarius autē numerus in trigonū ductus. decē & octo faci
·**Q**uia ergo homo qui sexto die factus est. pfecta p̄pera
·habere noluit. sed ante legē sub lege atq; in exordio
·inchoat^{an}is gr̄e infirmus extitit decē & octo annis curua
·mulier fuit. **E**t erat inclinata. nec omnino poterat
·sur sū aspicere. **O**m̄is peccator terrena cogitans. ce
·lestia non requirens sur sū respicere non ualet.

Quia dū desideria inferiora sequitur, a mentis sue re-
ctitudine curuatur. Et hoc sēp uidet quod sine inter-
missione cogitat. Ad corda urā kmī frī redite. quod
horis omībus incogitationibus urīs uolucis aspiciete

Alius de honoribus. alius de pecuniis. alius de prediorū
ambitu cogitat. Cuncta hęc in imo sunt. Et quando
mens talibus implicatur. ab status sui rectitudine fle-
ctitur. Et quia ad celeste desiderū non assurgit.
quasi mulier inclinata sursum respicere nequaquā po-
test Sequit. Hanc cū uideret mē. uocauit ad se &
ait illi. Mulier dimissa es ab infirmitate tua. Et in-
posuit illi manus. & confestim erecta est. Uocauit &
erexit quia illuminauit. & adiuuauit. Uocat sed
non erigit. quando quidē p̄ eius grām illuminamur
sed exigentibus nrīs meritis adiuuari non possumus.

Perūq; em̄ uidemus que agenda sunt. sed hęc opere non
implemus. Nitimur & infirmamur. Mentis iudicium
rectitudinē conspiciet. sed hanc operis fortitudo suc-
cūbit. Quia nimirū iā de poena peccati est. ut ex do-
no quidem possit bonū conspici. sed tam̄ ab eo quod
aspicietur contingat per meritū repellī. Uisitata
& em̄ culpa obligat mentē. ut nequaquā surgere

possit ad rectitudinē conatur & labitur. Quia ubi spon-
te diu persistit. ibi & cū noluerit coacta cadit. Bene-
de hac nr̄a incuruatione. ex typo humani generis per
psalmistā dicitur. Incuruatus sū & humiliatus sū usque-
quaque. **C**ontēplatus est quippe qui ad supnā lucē intu-
endā homo conditus fuerat. sed peccatis exigentib;
foras missus mentis sue tenebras portat. supna non ap-
petit. In infimis intendat. celestia nequaquā desiderat.
terrena semp in animo uersat. & hoc quod de suo ge-
nere doluit. In se ipso exclamauit dicens. Incuruatus sū
& humiliatus sū usquequaque. **C**ontēplationē quoq;
celestiū perdens si sola carnis necessaria homo cogitaret
incuruatus & humiliatus esset. sed tamen usquequaque
non esset. **Q**uē ergo a supernis cogitationibus non so-
lū necessitas deicit. sed etiā uoluptas in licita aternit
non solū incuruatus. sed usquequaq; incuruatus ē. Hinc
alius propheta de immundis spiritibus dic̄. Qui dixerunt
anime tue incuruare ut transeamus. Recta quippe stat
anima cū superna desiderat. & nequaquā flectitur ad
ima. Sed maligni sp̄s cū hanc in sua rectitudine stare
conspiciunt per eā transire non possunt. Transire
nāq; eorū est. Immunda illi desideria spargere

62

Dicunt ergo. Incuruare ut transeamus. quia si ipsa se ad ima appetenda non deicit. contra hanc illorū peruersitas nullatenus conualescit. Et transire per eam nequeunt. quā contra se rigidam in superna intentione per timescunt. Nos ergo fr̄i km̄i. nos uia malignis in nobis spiritibz damus. cū terrena concupiscimus. cū ad tēpora lia appetenda curuamur. Pudeat ergo terrena concupiscere. & dorsa menciū ascendentibus aduersarius prebere. Terrā sēp intuetur. qui curuus est. Et quo p̄mo sic redēptus. non meminit. qui ima querit. Hinc etiā per moysen dicitur. Ut qui gybbo premitur. nequaquā ad sacerdotiū prouehat̄. Et quot quot xpi sanguine redēpti sumus. mēbra eiusdē summi sacerdotis efficimur. Unde nobis & per petrū dicitur. Vos autē genus electū regale sacerdotiū. Sed qui gybbū tolerat. ima sēp intuetur. & a sacerdotio repellitur. Quia quisquis solis terrenis intentus est. ipse sibi testis est. quod mēbrū summi sacerdotis non est. Hinc rursus pisces qui pennulas non

habent ab esu fidelis prohibentur. **P**isces uero
qui pennulas squamarum habent dare saltus etiam
sup aquas solent. Quid ergo pennatus piscibus
nisi electe anime figurantur que profecto sole
in celestis eccle corpus transeunt que modo pen
nulis uirtutum fulge saltus dare etiam per celeste
desiderium sciunt ut superna per contemplationem
appetant quamuis in se ipsis iterum ex mortali car
ne relabantur. Si ergo iam bona patrie celestis
agnouimus displiceat nobis frs km̄ quod curui
sumus. Ponatur ante oculos mulier curua &
arbor infructuosa. Reminiscamur malorum que
fecimus mittamus ad radicem cophinum stercoris.
Ut tunc in retributionis fructu pinguescat
quod nobis hic per penitenciam fecerat. Et si
uirtutum summa operari non possumus ipso ds̄
nr̄o gaudet lamento. Ex ipsa ei iusticie incho
atione placebimus qui in iusta que fecimus pu
nimus. Nec mora erit in fletibus quia ter
gent cicuis transeuntes lacrimas gaudia
mansura per dnm̄ nr̄m ihm̄ xpm̄ qui uiuit
& regnat in secula seculorum amen.

ITE DE MARTIRIB; LECT SCI EVGT SCDM LVC

In illo dixit ih̄s discipulis suis. Siquis uult post me uenire abneget semet ipsū & tollat crucē suā & sequatur me & retiq.

Quia dñs ac redēptor noster nouus homo uenit in mundū. noua p̄cepta edidit mundo.

Vitē & enī nr̄e ueteri inuicē nutritē contrarie tatē obposuit nouitatis sue. Quid enī uetus. quid carnalis homo nouerat. nisi sua retinere. Aliena rapere si posset concupiscere si non posset. sed celestis medicus singulis quibusq; uicis obuiancia adhibet medicamenta. Nā sicut arte medicine calida frigidis. frigida calidis curantur. Ita dñs noster **ih̄s xp̄s** contraria opposuit predicamenta peccatis. Ut lubricis continenciā. tenacibus largitatē. iracundis mansuetudinē. elacis p̄ciperet humilitatē.

Certe cū se sequentibus noua mandata proponeret dixit. Nisi quis renunciauerit omnibus que possidet. non potest meus esse discipulus. Ac si aperte dicat. Qui per ueterē uitā aliena concupiscit. p̄ noue

conuersationis studium & uiam largimini. Quid
uero in hac lectione dicat audiamus. Qui uult
post me uenire abneget semet ipsum & tollat
Ibi dicitur ut abnegemus nostram. hic dicitur ut ab
negemus nos. Et fortasse laboriosum non est ho
mi relinquere sua. sed ualde laboriosum est relin
quere semet ipsum. Minus quippe est abnegare
quod habet. ualde enim multum est abnegare
quod est. **A**d se autem nobis uementibus domini pre
ceptum ut renunciemus nostris. quisquis ad fidei
agonem uenimus ^{colluctationem} ^{spes} uictam contra malignos sumi
mus. Nihil autem maligni spiritus in hoc mundo
proprium possident. Nudi ergo cum nudo lucta
ri debemus. Nam si nudus quisque cum nudo
luctatur. citius ad terram deicitur. quia
habet unde teneatur. Quid enim sunt ter
rena omnia nisi quedam corporis indumenta. Qui
ergo contra diabolum ad certamen properat uesti
menta abiciat ne succubatur. Nihil in hoc mundo
amando possideat. nullas rerum labencium delec
tationes requirat. ne unde ad uocatum cogitur.
ad casum inde teneatur. Nec tamen sufficit